

Käyttösuunnitelma 2024

Konsernihallinto ja elinvoiman palvelualue

Elinvoima- ja työllisyysjaosto 22.1.2024 § 4

Konserni- ja tilajaosto 22.1.2024 § 3

Tarkastuslautakunta 23.1.2024 § 4

Kaupunginhallitus 29.1.2024 § 44

Versiointi:

Versionro ja päiväys	Päivitys/muutos	Käsittely
1/17.1.2024		ETJ 22.1.2024 § 4 KTJ 22.1.2024 § 3 Tark.Itk 23.1.2024 § 4
1.1/24.1.2024	Toistuvaisavustukset, kohta 4.5. • Päivitetty valtiontukiarviointi	KH 29.1.2024 § 44
2/29.2.2024	Talousarvion muutos • 2.1. Määrärahaaulukko, konsernihallinnon palvelualue • 4.1. Määrärahaaulukko, konsernipalvelut-vastuualue • Liite 2, Osamäärärahat yksiköittäin, 9.2.1. Konsernipalvelut-vastuualue (101010012 Kaupunginhallitus)	KV 29.1.2024 § 6
2/29.2.2024	Tarkennus Leader-toiminnan kuntarahoitusosuuteen • 5.3. Avustukset sekä maksu ja rahoitusosuudet, 5.3.1. Elinvoimapalvelut, Tukien ja maksujen saajat: Etpähä ry / Päijänne-Leader ry • Liite 2, Osamäärärahat yksiköittäin, 9.2.2. Elinvoimapalvelut (101014037 Eteläisen Päijät-Hämeen maaseudun kehitt ja 101014036 Muut str. kehittämiskohteet)	ETJ 12.2.2024 § 22
3/31.3.2024	Hyväksyjä-muutos ja tekstien päivitys • Liite 3, hyväksyjälistan kohta 9.3.4 Elinvoima- ja työllisyyspalvelut-vastuualue, strategiset kehittämiskohteet, Sisäiset projektit hyväksyjä ja varahyväksyjä • Päivitetty ETP:n vastuualueen hyväksyjien henkilökohtaiset laskut > hyväksyjän tehtävään kohdistuvat laskut (ei jaostokäsittelyä) Työohjelman muutos • Liite 1, Lahden Tilakeskuksen talonrakennuksen työohjelma 27.3.2024 Tehty tekninen korjaus liitteeseen 2, Osamäärärahat yksiköittäin, Vaalit-tulosyksikön kustannuspaikkakohtaiset tiedot	ETJ 18.3.2024 § 31 Rakennuttajapäällikkö 3/27.3.2024
4/5.6.2024	Hallintosäännön muutos; konsernihallinnon palvelualueesta konsernihallinto ja elinvoiman palvelualue: • Käyttösuunnitelman otsikot ja sisältöä kuvaavat tekstit, määrärahaaulukot sekä otsikkorakenne päivitetty vastaamaan hallintosäännön muutosta ja tehty tarkennuksia tekstien sisältöjen ajantasaaisuuteen • 1.1 Päivitetty kaupunginvaltuuston 20.5.2024 päätös uudesta talouden ja toiminnan tasapaino-ohjelmasta • Liite 3, hyväksyjälista: poistettu konsernipalvelujohtajan oikeudet ja tarkasteltu hyväksyjäoikeudet kokonaisuudessaan Muut muutokset • Päivitetty 1.3 Kokousaikataulu • Päivitetty määrärahaaulukoihin tilinpäätöstiedot 2023 • Liite 3, hyväksyjälista: Varahyväksymisoikeudet konsernihallinnon kesäajan varahyväksyjille. • Työohjelman muutos, liite 1, Lahden Tilakeskuksen talonrakennuksen työohjelma 28.5.2024	KV 20.5.2024 § 54 KV 20.5.2024 § 63 KH 10.6.2024 § xx KTJ 17.6.2024 § xx ETJ 17.6.2024 § xx Rakennuttajapäällikkö 6/29.5.2024

Lyhenteet

KTJ	Konserni- ja tilajaosto	ETJ	Elinvoima- ja työllisyysjaosto	Tark.Itk	Tarkastuslautakunta
KH	Kaupunginhallitus	KV	Kaupunginvaltuusto		

Sisällys

1. Johdanto	4
1.1. Lahden kaupungin toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelma vuosille 2024–2027	5
1.1.1. Tasapaino-ohjelman toteuttaminen konsernihallinnossa ja elinvoiman palvelualueella	5
1.2. Viranhaltijapäätösten nähtävillä pitäminen	5
1.3. Kokousaikataulu	5
2. Konsernihallinnon ja elinvoiman palvelualueen vuoden 2024 kärkitoimenpiteet	7
3. Konsernihallinto	14
3.1. Määräraha- ja tulotaulukko	15
3.2. Henkilöstö	16
3.2.1. Organisaatio	16
3.3. KV ja KH, kaupunginjohtaja sekä konsernihallinnon vastuualue	17
3.3.1. Määräraha- ja tulotaulukko	17
3.3.2. Toimintasuunnitelma 2024	17
3.3.3. Valtuustoryhmät ja niiden toiminnan tukeminen	19
3.3.4. Lainannostosuunnitelma	19
3.3.5. Toistuvaisavustukset	19
3.3.6. Jäsenmaksut	20
3.4. Lahden Tilakeskus -taseyksikkö	22
3.4.1. Tuloslaskelma	22
3.4.2. Tulo- ja menorakenne 2024	22
3.4.3. Toimintasuunnitelma 2024	23
3.5. Tarkastustoimi	25
3.5.1. Määräraha- ja tulotaulukko	25
3.6. Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot	26
3.6.1. Määräraha- ja tulotaulukko	26
4. Elinvoiman palvelualue	27
4.1. Määräraha- ja tulotaulukko	28
4.2. Henkilöstö	28
4.2.1. Organisaatio	29
4.3. Kasvupalvelut-vastuualue	30
4.3.1. Määräraha- ja tulotaulukko	30
4.3.2. Toimintasuunnitelma 2024	30
4.3.3. Avustukset sekä maksu- ja rahoitusosuudet	32
4.4. Työllisyyspalvelut-vastuualue	34
4.4.1. Määräraha- ja tulotaulukko	34
4.4.2. Toimintasuunnitelma 2024	34
4.4.3. Avustukset sekä maksu- ja rahoitusosuudet	36
5. Käyttösuunnitelman liitteet	38
5.1. Liite 1 Lahden Tilakeskuksen talonrakennuksen työohjelma (1 000 euroa)	39
5.2. Liite 2 Osamäärärahat yksiköittäin	41
5.2.1. KV ja KH, kaupunginjohtaja ja konsernihallinnon vastuualue	41
5.2.2. Elinvoiman palvelualue	43
5.3. Liite 3 Laskentatunnisteet ja hyväksyjät	44
5.3.1. Lahden kaupunki, yleiset osat	44
5.3.2. KV ja KH, kaupunginjohtaja ja konsernihallinto	44
5.3.3. Lahden Tilakeskus -taseyksikkö	47
5.3.4. Elinvoiman palvelualue	51

1. Johdanto

Kunnan taloudenhoitoa ja sen järjestämistä ohjaavat kuntalain 13. luku, kirjanpitolaki ja -asetus, kirjanpitolautakunnan ja sen kuntajaoston antamat ohjeet, julkisen hallinnon suositus (JHS) 199 kunnan talousarviosta ja taloussuunnitelmasta sekä Lahden kaupungin hallintosääntö (säädöskokoelma) ja toimintasäännöt.

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Lahden kaupungin organisaatio jakautuu 1.6.2024 konsernihallintoon ja elinvoiman, sivistyksen ja kaupunkiympäristön palvelualueisiin, jotka kaikki toimielimiseen vastaavat osaltaan siitä, että kaupunginvaltuuston 27.11.2023 (§ 122) hyväksymässä talousarviossa vuodelle 2024 asetetut taloudelliset sekä toiminnalliset tavoitteet toteutuvat. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää kaupunginvaltuusto.

Hyväksytyn talousarvion perusteella palvelualueet ja niihin sisältyvät taseyksiköt ovat laatineet hallintosäännön (§ 37) ja kaupunginhallituksen 4.12.2023 (§ 406) hyväksymän toimeenpano-ohjeen mukaisesti käyttösuunnitelmat, joissa jaettiin hyväksytyyn talousarvioon perustuen määrärahat ja tuloarviot käyttötarkoitusten mukaisesti sekä asetetaan tarkennettuja tavoitteita. Käyttösuunnitelmaa päivitetään talousarviovuoden aikana muutosten mukaisesti.

Käyttösuunnitelmissa on tullut huomioida toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelma vuosille 2024–2027, kaupunkitasoiset sitovat tavoitteet sekä henkilöstösuunnittelu. Osana käyttösuunnitelmia päätetään tositteiden hyväksyjät. Lisäksi voidaan päättää toistuvaisavustuksista tai muista erityisistä määräraharavauksista. Avustuksien osalta on otettava huomioon EU:n valtiontukisäännöstö. Käyttösuunnitelmat hyväksytetään toimielimissä 31.1.2024 mennessä ja ne toimivat pohjana talousarvion seurannassa ja raportoinnissa. Kaupunginhallitukselle raportoidaan konsernihallinnon ja elinvoiman palvelualueen määrärahojen käytöstä vähintään neljännesvuosittain (Q1, Q2, Q3) ja jaostoille puolivuositain (Q2).

Lahden kaupungin talousarvion 2024 toimeenpano-ohjeiden mukaisesti on valmisteltu palvelualuekohtaiset käyttösuunnitelmat, jotka hyväksyttiin toimielimissä tammikuussa seuraavasti:

- konsernipalvelut-vastuualueen käyttösuunnitelman hyväksyi kaupunginhallitus
- elinvoima- ja työllisyyspalvelut-vastuualueen käyttösuunnitelman hyväksyi elinvoima- ja työllisyysjaosto
- Lahden Tilakeskus -taseyksikön käyttösuunnitelman hyväksyi konserni- ja tilajaosto, joka päätti samalla talousarviossa hyväksytyjen investointien kohdentamisesta (työohjelma)
- tarkastustoimen käyttösuunnitelman hyväksyi tarkastuslautakunta
- sivistyksen palvelualueen käyttösuunnitelman hyväksyi omien vastuualueidensa osalta
 - sivistyslautakunta (palvelualueen yhteiskustannukset, lasten ja nuorten kasvun vastuualue sekä osallisuuden ja tiedon vastuualueen osalta palveluyksiköt: lukiokoulutuspalvelut ja Wellamo-opisto)
 - hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta (liikunnan ja kulttuurin vastuualue sisältäen Lahden kaupunginorkesterin ja Lahden kaupunginteatterin sekä osallisuuden ja tiedon vastuualueen osalta palveluyksiköt: kirjasto- ja tietopalvelut ja osallisuus ja hyvinvointipalvelut)
- kaupunkiympäristön palvelualueen käyttösuunnitelman hyväksyi omien vastuualueidensa osalta
 - kaupunkiympäristölautakunta (palvelualueen yhteiskustannukset, kaupunkitekniikka, kaupunkisuunnittelu sekä rakennus- ja ympäristövalvonta)
 - Lahden seudun joukkoliikennelautakunta (joukkoliikenne).

Hallintosäännön muutoksen 1.6.2024 jälkeen konsernihallinnon ja elinvoiman palvelualueen käyttösuunnitelman muutokset hyväksyttiin toimielimissä seuraavasti:

- konsernihallinnon käyttösuunnitelman muutoksen hyväksyy omien vastuualueidensa osalta
 - kaupunginhallitus (KV ja KH, kaupunginjohtaja ja konsernihallinnon vastuualue)
 - konserni- ja tilajaosto (Lahden Tilakeskus -taseyksikkö), joka päättää samalla talousarviossa hyväksytyjen Lahden Tilakeskuksen investointien kohdentamisesta (työohjelma)
 - tarkastuslautakunta (tarkastustoimi/ulkoinen tarkastus)
- elinvoiman palvelualueen käyttösuunnitelman muutoksen hyväksyy elinvoima- ja työllisyysjaosto.

Muutokset viedään käsittelyyn niihin toimielimiin, joita muutos koskee.

1.1. Lahden kaupungin toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelma vuosille 2024–2027

Kaupunginvaltuusto päätti 28.11.2022 § 127 käynnistää parlamentaarisen valmistelun talouden tasapaino-ohjelman laatimiseksi vuosille 2024–2026. Ohjelmassa huomioitiin valtuuston vuonna 2021 asettaman parlamentaarisen ryhmän valmistelemat ja kaupunginhallituksen 16.1.2023 § 14 päättämät periaatelinjaukset.

Kaupunginhallituksen 30.1.2023 § 38 nimeämä parlamentaarinen työryhmä valmisteli ohjelman ja 5.10.2023 kokouksessaan päätyi esittämään Lahden kaupungin toiminnan ja talouden tasapainottamista 50 milj. eurolla vuosina 2024–2027. Kaupunginhallitus hyväksyi parlamentaarisen työryhmän esityksen 6.11.2023 § 376. Kaupunginvaltuusto päätti 27.11.2023 § 122 vuoden 2024 talousarvion yhteydessä Lahden kaupungin toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelmasta vuosille 2024–2027. Kaupunginhallitus päätti 15.4.2024 § 150 käynnistää uuden talouden tasapaino-ohjelman valmistelun ja kaupunginvaltuusto päätti uudesta Lahden kaupungin toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelmasta 20.5.2024 § 63.

Ohjelman mukaisesti kaupungin taloutta tasapainotetaan 50 milj. eurolla vuosina 2024–2027. Ohjelmassa on määritetty euromääräiset tavoitteet toimintatulojen ja -menojen, verotulojen sekä rahoitustulojen ja -menojen osalta. Toimintatulojen kasvutavoitteeksi asetettiin 1 milj. euroa, toimintamenojen vähennystavoitteeksi 18,1 milj. euroa, rahoitustulojen ja -menojen nettokasvutavoitteeksi 15,0 milj. euroa ja verotulojen kasvutavoitteeksi 15,9 milj. euroa. Tavoitteet sisältyvät vuoden 2025 kehykseen ja taloussuunnitelmavuosien 2026–2027 lukuihin.

Euromääräisiä tavoitteita toteuttavista toimenpiteistä päättää toimivaltainen toimielin. Taloudelliset tavoitteet kuvataan talousarviossa ja toimenpiteet kuvataan palvelualueen käyttösuunnitelmassa.

Kaupungin kasvua ja elinvoimaa vahvistavilla toimenpiteillä tavoitellaan työttömyydestä aiheutuvien menojen alenemista yhteensä 5,0 milj. eurolla ja strategian mukaisten elinvoimatoimenpiteiden odotetaan lisäävän 5,0 milj. eurolla verotulojen kasvua yli sen, mitä yleinen talouden kehitys vaikuttaa verotulokehitykseen.

Toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelman toimenpiteiden laadinta ja toteutus on ensisijaisesti palvelualueiden ja konsernihallinnon vastuulla, ja ne kuvaavat käyttösuunnitelmassa ohjelman toteutusta vuonna 2024. Ohjelman etenemisestä raportoidaan kaupunginhallitukselle vuosineljänneksittäin ja samalla arvioidaan mahdollisia toimintaympäristön muutoksia.

1.1.1. Tasapaino-ohjelman toteuttaminen konsernihallinnossa ja elinvoiman palvelualueella

Talouden tasapaino-ohjelmassa kohdistuu käyttötalouden menojen kasvun hidastumiseen konsernihallintoon ja elinvoiman palvelualueelle 4,0 milj. euroa vuosille 2024–2027. Lisäksi tavoitellaan työttömyydestä aiheutuvien menojen alenemista yhteensä 5,0 milj. eurolla ja verotulojen kasvua 5,0 milj. eurolla yli sen, mitä yleinen talouden kehitys vaikuttaa verotulokehitykseen. Näiden toimenpiteiden vaikutus ajoittuu vuosille 2025–2027. Rahoitustulojen ja -menojen nettokasvutavoitteeksi asetetaan 15,0 milj. euron tavoite vuoteen 2027 mennessä.

Konsernihallintoon ja elinvoiman palvelualueelle kohdistuu käyttösuunnitelmavuodelle 2024 talouden tasapainottamisen tavoitteita yhteensä 0,8 milj. euroa. Ohjelman mukaisten toimenpiteiden laadinta ja toteutus ovat ensisijaisesti yksiköiden vastuulla ja käyttösuunnitelman toimintasuunnitelmassa kuvataan ohjelman toteutusta koko vuonna 2024.

1.2. Viranhaltijapäätösten nähtävillä pitäminen

Kaupungin kuulutukset julkaistaan sähköisinä kaupungin yleisessä tietoverkossa www.lahti.fi > Ajankohtaista > Kuulutukset.

Viranhaltijapäätökset pidetään yleisesti nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa www.lahti.fi, mikäli asianomainen viranomaisen katsoo sen tarpeelliseksi eikä salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

1.3. Kokousaikataulu

Vuoden aikana päivitettävä kokousaikataulu:

- Lahden kaupungin sisäisessä tietoverkossa Tietoa meistä > Päätöksenteko > Toimielimet ja päätöksenteko > Kaupunkitasoinen kokousaikataulu 2024.

- Kaupungin yleisessä tietoverkossa www.lahti.fi > Kaupunki ja päätöksenteko > Päätöksenteko > Tutustu päätöksentekoon > ao. toimielin.

Kokousaikataulu v. 2024 KEVÄT

26.4.2024

TAMMIKUU		HELMIKUU		MAALISKUU		HUHTIKUU		Toukokuu		KESÄKUU	
1Ma	Uudenvuodenpäivä	1To	JÄTE	1Pe		1Ma	2. Paasisäispäivä	1Ke	Vappu	1La	
2Ti		2Pe		2La		2Ti	KTJ, ETJ	2To	KH lähetekeskustelu	2Su	
3Ke		3La		3Su		3Ke		3Pe		3Ma	KH
4To		4Su		4Ma	KH	4To		4La		4Ti	KH iltakoulu, RYLL
5Pe		5Ma	KH	5Ti		5Pe		5Su		5Ke	Pjtmk, KV-info
6La	Isänpäivä	6Ti	RYLL	6Ke	Pjtmk, KV-info ja kyselytunti	6La		6Ma	TARKLA, KTJ, ETJ	6To	JÄTE, kump.pöyd. kaikki TA-sem.
7Su		7Ke	kump.pöyd. pohjoinen, keskusta	7To		7Su		7Ti		7Pe	
8Ma		8To	kump.pöydät itä, etelä	8Pe		8Ma	TARKLA, KH	8Ke		8La	
9Ti	KH, KH+KYLA+HYVLA-iltakoulu	9Pe		9La		9Ti	kump.pöydät itä, etelä	9To	Helatorstai	9Su	
10Ke		10La		10Su		10Ke	Pjtmk, KV-info	10Pe		10Ma	KH, KV
11To		11Su		11Ma	KH, KV	11To	kump.pöyd. pohjoinen, keskusta	11La		11Ti	SIVLA, VN
12Pe		12Ma	KTJ, ETJ	12Ti	TARKLA, SIVLA	12Pe		12Su		12Ke	HYVLA, KYLA
13La		13Ti	SIVLA, JOLI	13Ke		13La		13Ma	KH	13To	VMN
14Su		14Ke	KYLA	14To		14Su		14Ti	VN, RYLL	14Pe	
15Ma	KH	15To	HYVLA	15Pe		15Ma	KH, KV	15Ke	Pjtmk, KV-info ja kyselytunti	15La	
16Ti	SIVLA-sem., VN, RYLL	16Pe		16La		16Ti	RYLL	16To		16Su	
17Ke	HYVLA-sem., KYLA-sem.	17La		17Su		17Ke		17Pe		17Ma	KTJ, (KH), ETJ
18To	JOLI-sem.	18Su		18Ma	KTJ, ETJ	18To	KV-seminaari, JÄTE	18Ti		18To	
19Pe		19Ma	KH	19Ti	VN, RYLL, HYVLA	19Pe	KV-seminaari	19Su		19Ke	
20La		20Ti	TARKLA, VN, KH iltakoulu, WOJK	20Ke	KYLA	20La		20Ma	KH, KV	20To	
21Su		21Ke		21To	VMN	21Su		21Ti	SIVLA, JOLI	21Pe	ihminenpäivä
22Ma	ETJ	22To		22Pe		22Ma	KH	22Ke	KYLA	22La	ihminenpäivä
23Ti	TARKLA, SIVLA, JOLI	23Pe		23La		23Ti	TARKLA, SIVLA, JOLI, VN	23To	HYVLA, VMN	23Su	
24Ke	Pjtmk, KV-info	24La		24Su		24Ke	HYVLA, KYLA	24Pe		24Ma	
25To	HYVLA, KYLA	25Su		25Ma	KH	25To	KH+aluehallitus tapaamin., VMN	25Ti		25Ti	
26Pe		26Ma	Syysloma	26Ti		26Pe		26Su		26Ke	
27La		27Ti		27Ke		27La		27Ma	KH	27To	
28Su		28Ke		28To		28Su		28Ti		28Pe	
29Ma	KTJ, KH, KV	29To		29Pe	iltakoulu	29Ma	KH	29To		29La	
30Ti	TARKLA	30Pe		30La		30Ti		30To		30Su	
31Ke	KH iltakoulu	31Su		31Su	Paasisäivä	31Su		31Pe		31Pe	

KV = Kaupunginvaltuusto klo 18.00
 KV-info = Kaupunginvaltuustoinfo klo 16.30
 KH = Kaupunginhallitus klo 15.30 (valtuustopäivä klo 14.30)
 KH iltakoulu = klo 17.00
 KTJ = Konserni- ja tilajaosto klo 13.00
 ETJ = Elinvoima- ja työllisyysjaosto klo 15.00
 Pjtmk = Valtuustoryhmien puheenjohtajatoimikunta klo 14.30

WOJK = Wellamo-opiston johtokunta klo 16.30, jollei toisin ilmoiteta
 SIVLA, HYVLA = Sivistyksen palvelualueen lautakunnat klo 16.00, jollei toisin ilmoiteta.
 KYLA, RYLL, JÄTE, JOLI = Kaupunkiympäristön palvelualueen lautakunnat klo 16.00 jollei toisin ilmoiteta.
 TARKLA = Tarkastuslautakunta klo 9.00, jollei toisin ilmoiteta.
 VN = Vanhusneuvosto klo 10.00, jollei toisin ilmoiteta.
 VMN = Vammaisneuvosto klo 16.30, jollei toisin ilmoiteta

Vdi, pyhä tai muu vapaapäivä
 Koulujen talviloma, vko 9

Kokousaikataulu v. 2024 SYYSKÜ

HEINÄKUU		ELOKUU		SYYSKUU		LOKAKUU		MARRASKUU		JOULUKUU	
1Ma		1To		1Su		1Ti	Kump.pöyd. pohjoinen, keskusta	1Pe		1Su	
2Ti		2Pe		2Ma	KH, KV	2Ke	Pjtmk, KV-info	2La		2Ma	KH
3Ke		3La		3Ti	RYLL, SIVLA-sem.	3To	kump.pöydät itä, etelä	3Su		3Ti	
4To		4Su		4Ke	HYVLA-sem., KYLA-sem.	4Pe		4Ma	KH-TA + KH	4Ke	Pjtmk, KV-info
5Pe		5Ma	KH	5To		5La		5Ti	KH-TA, RYLL	5To	
6La		6Ti	RYLL	6Pe		6Su		6Ke	Pjtmk, KV-info ja kyselytunti	6Pe	ihänsäyspäivä
7Su		7Ke		7La		7Ma	KH, KV	7To		7La	
8Ma		8To		8Su		8Ti	SIVLA, JOLI, RYLL	8Pe		8Psu	
9Ti		9Pe		9Ma	ETJ, KTJ	9Ke	HYVLA	9La		9Ma	KH, KV
10Ke		10La		10Ti	SIVLA, JOLI	10To	JÄTE	10Su		10Ti	SIVLA, RYLL
11To		11Su		11Ke	HYVLA, KYLA	11Pe		11Ma	KH, KV	11Ke	
12Pe		12Ma	ETJ, KTJ	12To		12La		12Ti	SIVLA, JOLI	12To	HYVLA
13La		13Ti	SIVLA	13Pe		13Su		13Ke	HYVLA, KYLA	13Pe	
14Su		14Ke	HYVLA, KYLA	14La		14Ma	ETJ, KH, KTJ	14To		14La	
15Ma		15To		15Su		15Ti	KJ TA-esitys	15Pe		15Su	
16Ti		16Pe		16Ma	KH	16Ke	KYLA	16La		16Ma	ETJ, KTJ
17Ke		17La		17Ti		17To	KV-seminaari	17Su		17Ti	
18To		18Su		18Ke		18Pe	KV-seminaari	18Ma	ETJ, KTJ	18Ke	KYLA
19Pe		19Ma	KH	19Ti		19La		19Ti		19To	
20La		20Ti		20Pe		20Su		20Ke		20Pe	
21Su		21Ke	KH iltakoulu, kump.pöyd. itä, etelä	21La		21Ma	Syysloma	21To	JÄTE	21La	
22Ma		22To	kump.pöyd. pohjoinen, keskusta	22Su		22Ti		22Pe		22Su	
23Ti		23Pe		23Ma	KH	23Ke		23La		23Ma	
24Ke		24La		24Ti		24To		24Su		24Ti	Joulusaatto
25To		25Su		25Ke	KH iltakoulu	25Pe		25Ma	KH, KV-TA	25Ke	Joulupäivä
26Pe		26Ma	KH	26To		26La		26Ti	kump.pöydät itä, etelä	26To	fapaninpäivä
27La		27Ti	JOLI-sem.	27Pe		27Su		27Ke	KH iltakoulu	27Pe	
28Su		28Ke	Pjtmk, KV-info ja kyselytunti	28La		28Ma	KH	28To	kump.pöyd. pohjoinen, keskusta	28La	
29Ma		29To	Tal.sem. (KH, SIVLA, KYLA, RYLL, HYVLA)	29Su		29Ti		29Pe		29Su	
30Ti		30Pe		30Ma	KH	30Ke	KH iltakoulu	30La		30Ma	
31Ke		31La		31Su		31To		31To		31Ti	

KV = Kaupunginvaltuusto klo 18.00
 KV-info = Kaupunginvaltuustoinfo klo 16.30
 KH = Kaupunginhallitus klo 15.30 (valtuustopäivä klo 14.30)
 KH iltakoulu = klo 17.00
 ETJ = Elinvoima- ja työllisyysjaosto klo 13.00
 KTJ = Konserni- ja tilajaosto klo 15.00
 Pjtmk = Valtuustoryhmien puheenjohtajatoimikunta klo 14.30

WOJK = Wellamo-opiston johtokunta klo 16.00, jollei toisin ilmoiteta
 SIVLA, HYVLA = Sivistyksen palvelualueen lautakunnat klo 16.00, jollei toisin ilmoiteta.
 KYLA, RYLL, JÄTE, JOLI = Kaupunkiympäristön palvelualueen lautakunnat klo 16.00, jollei toisin ilmoiteta (jätelautakunta klo 16.30)
 TARKLA = Tarkastuslautakunta klo 9.00, jollei toisin ilmoiteta.

VN = Vanhusneuvosto
 VMN = Vammaisneuvosto

Vdi, pyhä tai muu vapaapäivä
 Koulujen syysloma, vko 43?

2. Konsernihallinnon ja elinvoiman palvelualueen vuoden 2024 kärkitoimenpiteet

Taulukoissa KOHA = konsernihallinto ja elinvoiman palvelualue

KESTÄVÄSTI ELINVOIMAINEN

Lahti tarjoaa kansainvälisesti kiinnostavan toimintaympäristön älykkäiden ja kestävien ratkaisujen kehittämiseen ja liiketoimintaan

1. Hiilineutraali Lahti

Palvelualueiden toimenpiteet	Lähtö / tavoitetaso	Mittari	Käyttösuunnitelman toimenpiteet	Tunnistetut riskit
Edistämme uusiutuvia käyttövoimia liikenteessä (sähkö, vety, kaasua). (koha+kymp)	Lähtö: Kaupungin hallinnoimassa katutilassa ei ole yhtenäistä käytäntöä latauspisteiden sijoittamisessa. Tavoite: Katutilassa toteutettava kestävien käyttövoimien latausstrategian laadinta. Kaupungin kiinteistöjen latausmahdollisuudet muille kuin autoille	Latausstrategia laadittu kyllä/ei Sähköpyörien lataus- ja säilytysmahdollisuuksien määrän kasvu	Sähköpyörien lataus- ja säilytysasioita selvitetään tulevissa talonrakennushankkeissa. Tilakeskuksen kiinteistöjen pysäköintipaikkojen latausinfraan rakentaminen vähintään lainsäädännön tasoon aloitetaan	Toimijat eivät tavoita julkisia pisteitä. Tekniset riskit sähköverkon saatavuuden tai muiden toiminnallisten rajoitteiden osalta.
Kestävän liikumisen vuosi 2025, valmistelu (Kymp + koha + sivi)	Lähtö: Liikennesektorilla tarvitaan merkittäviä päästövähennyksiä. Tavoite: Ilmasto-ohjelmaan kirjattu kestävän liikumisen vuosi valmistellaan laajassa yhteistyössä. Teemavuonna toteutetaan erilaisia kokeiluja sekä viestintää asukkaille kestävän liikumisen edistämiseksi	Suunnitellut toimenpiteet ja niiden arvioitu vaikuttavuus.	-Toteuttamissuunnitelman laatiminen -Vaikutusten arviointi -Ulkopuolisen rahoituksen hakeminen toimenpiteille -Teemavuoden viestintä ja osallistaminen (sisäinen ja sidosryhmät)	Aikataulu, päätöksenteko
Vauhditamme siirtymistä kestävään energiaan. (koha+kymp)	Lähtötaso: Ilmasto-ohjelma päivitetty. Päästövähennysten kiritystarve. Tavoite: Hiilineutraali Lahti 2025. Tilakeskus: Kiinteistöjen käyttämä sähkö on hiilineutraalia vuonna 2025 Kaikissa hankkeissa, missä se on taloudellisesti ja teknisesti mahdollista rakennetaan aurinkopaneelijärjestelmä.	Päästövähennykset Uusiutuvan energian tuotanto Energiatehokkuus O-energiarakenusten määrä	Kaupungin sähkönhankinta kilpailutetaan vuoden 2024 aikana.	Sähkön hinta

	Energiatohokkuus, KETS-sopimuksen mukaiset säästötavoitteet. Laaditaan hiilineutraalin rakentamisen suunnitelma			
Yritysyhteistyö ilmasto- ja luontotavoitteissa (koha)	LÄHTÖ: Lahti mukana EU:n kaupunkimissiossa. Tarve tiivistää yritysyhteistyötä ilmasto- ja luontoasioissa vaikuttavuuden lisäämiseksi. TAVOITE: Järjestetään päästövähennyksiin tähtäviä innovaatiokilpailuja energia- ja liikenneteemoissa. Edistämme yritysyhteistyötä kaupunkimission ja ilmastokumppanuuden kautta.	Innovaatiokilpailut järjestetty kyllä/ei	-Jatketaan vahvaa verkostomaista työskentelyä EU:n kaupunkimissiossa -Aloitetaan ilmastosopimuksen toimeenpano -Järjestetään innovaatiokilpailut energia- ja liikenneteemoissa -Valmistellaan kokonaisvaltainen luontotavoite vahvassa sidosryhmäyhteistyössä Luontoposiitivinen elämä –hankkeessa	Yhteistyökumppanien sitouttaminen
Edistämme asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä luontolähtöisesti: Luontotaskel terveyteen –ohjelman toteutus (sivi+koha+kymp)	Tavoite: 1)Luontotaskel terveyteen –ohjelman toteutus etenee. 2)Seuraava kestävyystavoite luontoposiitivinen kaupunki laaditaan kumppanuushankeessa. 3) Lahden luontojalanjäljen laskentatieto ja toimenpiteet jalanjäljen pienentämiseksi. Luontoposiitivisen elämän vahvistaminen. 4) Verkostojen kanssa yhteistyön tiivistäminen.	Yhteisten toimenpiteiden/projektien määrä. Tavoite asetettu kyllä/ei Lahtelaisten käsitys luontoposiitivisesta elämästä ja siihen liittyvistä toimista.	-Luontotaskel terveyteen –ohjelman toteutuksen seuranta ja raportointi. -Ohjelmaa toteuttavien hankkeiden toteutus (ruokateemaiset hankkeet). -Uusien hankehakemusten teko. -luontojalanjälki on laskettu -Lahden luontotavoite on päätetty	Sidosryhmätyötä on vaikea ennakoida. Rahoituksen puute estää toimenpiteitä.
Parannamme tapahtumien hiilineutraaliusedellytyksiä. (koha+sivi+kymp)	Tavoite: Kehitetään tapahtumiin saapumista kestäväillä kulkumuodoilla: Aktiivinen yhteistyö LSL ja siviin yksiköt. Parannetaan tapahtumien vastuullisuutta kehittämällä neuvontaa ja ohjausta. Tapahtumien jätehuollon kehittäminen.	Tapahtumien hiilijalanjälkilaskuri käytössä niissä tapahtumissa, jotka saavat kaupungilta avustusta.	Hiilijalanjälkilaskuri jalkautetaan tapahtumien käyttöön ja sidotaan kaupungin kumppanuuteen.	Monta eri tahoja toteutuksessa

2. Osaava Lahti

Palvelualueiden toimenpiteet	Lähtö / tavoitetaso	Mittari	Käyttösuunnitelman toimenpiteet	Tunnistettut riskit
Houkuttelemme uusia yrityksiä, turvaamme nykyisten yritysten laajennusmahdollisuudet ja systematisoimme kaupungin yritysyritysteistyötä. (Kymp + Koha)	Päivitämme kaupungin ja Ladecin www-sivut. Kriteeristön luonti kasvusopimuskumppaneiden määrittelylle. Kasvusopimus kumppaneiden kartoitus kriteeristön pohjalta. Luodaan yhteinen kumppanuussopimusmalli, joka pohjana kumppanuussopimuksille. Yhteistyö / kasvusopimusten laadinta avainyritysten kanssa. Edellyttää merkittävää työpanosta ja yhteistyötä Ladecin kanssa.	Markkinointiaineisto (www-sivut) päivitetty 2024 aikana. Kriteeristö kasvusopimuksille ja kumppanuussopimuksille laadittu. Potentiaaliset kumppanit kartoitettu. Ensimmäiset kumppanuussopimukset laadittu.	Laaditaan kriteeristö kasvu- sopimuskumppaneille. Kartoitetaan kasvu- ja kumppanuussopimusosapuolet. Laaditaan kumppanuussopimusmalli ja tehdään ensimmäiset sopimukset.	Toteuma ei täysin omissa käsissä. Yritysyritysteistyön kehittämiseksi on vuonna 2023 pyritty saamaan hankerahoitusta eri kanavista, mutta tässä ei ole onnistuttu, koska kyseessä ensisijaisesti kaupungin oman sisäisen toiminnan kehittäminen. Kaupungin omat elinkeinopalveluiden resurssit erittäin niukat (1htv) ja toiminnan kehittämiseksi olisi painetta rekrytoida vuorovaikutussuunnittelija/ kumppanuuskoordinaattori, jotta kaupungin yritysyritysteistyötä saadaan vahvistettua ja kasvusopimuksissa sovittua käytännön yhteistyötä on mahdollisuus toteuttaa hyvin. Hanke edellyttää Ladecin resurssointia, jota ilman hanke ei etene.
Opiskelukaupunkikehittämisen selvitystyö ja toimeenpanosuunnitelma (Koha)	Syksyllä 2023 toteutetaan opiskelukaupunkiselvitystyö. Tämän pohjalta laadittava kehittämissohjelma.	5-10 kpl kehittämistoimenpiteitä toteutuksessa	Jatketaan op.kaup.selvitystyön pohjalta tavoitetyöskentelyä. Toteutetaan resurssien puitteissa kv.kaupunkivertailua kv.opiskelijoiden siouttamisesta alueelle. 12/23 aloittanut KV- korkeakouluharjoittelija on tässä aihekokonaisuudessa mukana. Intern.Work Lahti-hanke tukee osaltaan tämän toimenpidealueen toteutumista	Opiskelukaupunkikehittämisen kohdennettavissa olevat kaupungin henkilöresurssit hyvin niukat. Korkeakouluharjoittelijoiden hyödyntäminen työssä tavoitteena.
TE2024-uudistus ja koulutusrajapinnan kehittäminen osana työllisyyspalveluita ja uudistuksen valmistelutyötä (Koha)	Koulutusyritysteistyön parantaminen osana kuntakokeilua ja TE2024-valmistelua on erittäin tärkeä työllisyyden edistämiseksi. Prosessit tämän osalta ovat kesken ja vaativat vuonna 2024 erityishuomiota.	Koulutusyritysteistyö osana työllisyystoimia on systematisoitu Yhteistyömallien selvitys kaupungin koulutustoimijoiden kanssa on/ei ole selvitetty	Yhteistyömallin vahvistamiseen liittyvä selvityksen tekeminen. Tiivistetään elinvoima- ja työllisyyspalvelujen sekä koulutuspalvelutuottajien välistä yhteistyötä, mm. Salpauksen koulutusneuvottelukunnan toiminnan kautta.	Koulutusyritysteistyö on laaja-alainen ja monisäikeinen kokonaisuus, jonka työstämiseen vaaditaan resurssointia.

Palvelualueiden toimenpiteet	Lähtö / tavoitetaso	Mittari	Käyttösuunnitelman toimenpiteet	Tunnistetut riskit
Lahden korkeakoulukampuksen ja opiskelija-asuntojen tulevaisuuden suunnitelmien laatiminen (sijainti, investoinnit, palvelut jne.) (Koha + kympp)	Lahden korkeakoulukampus sijaitsee Niemessä ja opiskelija-asumista on eri puolilla kaupunkia. Opiskelijamäärät ovat vahvassa kasvussa. On tarpeen selvittää sidosryhmäyhteistyössä, miten kampusratkaisut toteutetaan tulevaisuudessa ja miten kasvavan opiskelijamäärän asuntotarpeita palvellaan.	Kampus-suunnitelma laadittu Opiskelija-asunto-suunnitelma laadittu	Kaupunkiympäristön ja elinvoimapalveluiden yhteistyössä on laadittu suunnitelma tulevaisuuden kampukselle ja opiskelija-asumiselle.	Kampus-suunnitelmiin ja asumiseen liittyen on olemassa monenlaisia toiveita ja näkökulmia. Näiden yhteensovittaminen on haastava tehtävä ja vaatii työtä ja mm. konserniyhtiöiden ja korkeakoulujen sitoutumista. Kehittämistyötä ja mahdollisia investointeja haastaa myös kaupungin talous ja niukat resurssit.
Toisen asteen ammatillisen koulutuksen ohjauksen ja yhteistyön kehittäminen (Koulutuskeskus Salpaus) (Koha)	Koulutuskeskus Salpaus on merkittävä toimija Lahdessa ja edistää vahvasti työllisyyttä ja alueen elinvoimaa. Yhteistyö on hyvää, mutta kaupungin ohjauksessa ja yhteistyöprosesseissa on tunnistettu kehittämistarpeita ja näitä on tarpeen tarkastella yhteistyön parantamiseksi ja tiivistämiseksi entisestään.	Koulutuskeskus Salpauksen ohjauksen ja yhteistyön systemaattiset prosessit kunnossa	Laaditaan Koulutuskeskus Salpauksen ohjauksen ja yhteistyön suunnitelma. Tehdään selvitys ja kartoitetaan Salpauksen rooli ja tehtävät koulutuspalveluiden tuottajana uudella työllisyysalueella.	Koulutuskeskus Salpaus ei ole ollut "virallisesti" kenenkään kaupungin yksikön ohjauksessa (sivistys/ETP) ja yhteistyön prosessit ovat osittain epäselvät. Jos tätä ei selkeytetä, toimijasta ei kaupungin näkökulmasta saada välttämättä kaikkea irti.
Kansainvälisten palveluiden (International House) konseptointi & kehittäminen vieraskielisten kotoutumisen ja työllistymisen tukemiseksi (Koha)	Lahdessa toimivat ja laadukkaat vieraskielisten palvelut (mm. Alueellinen integraatiopalvelupiste Alipi ja Kotouttamo) ja vieraskielisten määrä on jatkuvassa kasvussa. Työn tavoitteena edistää yhtenäistä ja vetovoimasta palvelukonseptia ja kehittää entistä vaikuttavampia monikieliset ja helposti tavoitettavat palvelut vieraskielisille lahtelaisille.	Konsepti valmis ja lanseerattu	Valmistellaan International House Lahti – palvelukonsepti vieraskielisille asukkailla ja käynnistetään palvelukokonaisuus.	Vieraskielisten asiakkaiden määrä on jatkuvassa kasvussa ja palveluiden toteuttamista ja kehittämistä haastaa resurssien niukkuus.
Yrittäjyyskasvatus -yhteistyö yritysten ja järjestöjen kanssa (Koha+sivi)	TAVOITE: - Yrityskylätoimintaan osallistuu kaikki 6. ja 9. luokat sekä kummiyritystoimintaa laajennetaan uusiin kouluihin ja yrityksiin. Tuetaan maakunnallisen NYT-alueuimiston perustamista, joka tukee koulujen yrityskasvatustyötä. Senioriyrittäjyyttä edistetään.	- Senioriyrittäjyyskurssi Wellamoon toteutettu, kyllä/ei - NYT-alueuimisto opettajien kumppanina, kyllä/ei	Senioriyrittäjyyskurssi / Wellamo-opisto Selvitetty NYT- alueuimiston toimintaa lukioiden yrittäjyyden tukena. Toiminta lähtenyt hyvin käyntiin: opettajiin on oltu yhteydessä NYT:stä. /lukio Kaikki 6. ja 9.luokat vierailevat Yrityskylässä. Yrittäjyyskasvatusohjelman päivitys ja kytkeminen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tavoitteisiin ja sisältöihin	Senioreiden osaaminen menetetään, koska emme saa heitä mukaan toimintaan ja jatkamaan työelämässä.

3. Elävä Lahti

Palvelualueiden toimenpiteet	Lähtö / tavoitetaso	Mittari	Käyttösuunnitelman toimenpiteet	Tunnistetut riskit
Laadimme tapahtumainfran kehittämissuunnitelman (Koha)	Tapahtumainfran kehittämissuunnitelma valmis Tapahtumainfran toimenpideohjelma/toimintasuunnitelma valmis	Tapahtumainfran Kehittämissuunnitelma ja toimintasuunnitelma valmis k/e	Tapahtumainfran kehittämissuunnitelma tehdään keskustavision valmistuttua Lahti Host City-hankkeen avustuksella.	Monta erilaista samaa asiaa koskettavaa selvitystyötä tehty/tekeillä; kaikkien näiden keskeltä yhteisen tavoitteen löytäminen Rahoitushaasteet. Toimintaympäristön muutos
Laadimme ja otamme käyttöön tapahtumaohjelman toimenpidesuunnitelman (Koha)	Lahden kaupungille tehdään Tapahtumaohjelma 2030 vuoden 2023 loppuun mennessä. Sen tueksi ja rinnalle tarvitaan käytännöntason toimenpidesuunnitelma, jossa kaikki osa-alueet käydään tarkemmin läpi	Toimenpideohjelma valmistunut k/e ja otettu käyttöön k/e	Tapahtumaohjelman rinnalle tuotetaan yksityiskohtaisempi toimenpidesuunnitelma, joka koskee tapahtumapalveluiden eri osa-alueita ja auttaa jalkauttamaan tapahtumaohjelmaa käytännössä eri toimijoille.	Mahdolliset säästötoimet, toimintaympäristön muutokset, henkilövaihdokset
Tarjoamme opiskelijoille ajanviettoilaja keskustaan (Koha)	Opiskelijat haluavat kampukselta keskustaan ja keskustan elinvoima kaipaa opiskelijoita enemmän keskustaan. Tavoitteena ajanviettoilaa opiskelijoille keskustasta.	Tilavaihtoehtojen kartoitus tehty ja sopiva tila löydetty	Kartoitetaan toimitilat opiskelijoille keskustasta ja tuetaan opiskelijajärjestöjen toimintojen kehittymistä keskustassa.	Sopivia tiloja ei ole tarjolla. Rahoitushaaste.

KESTÄVÄSTI HYVINVOIVA

Lahti on kaikkien lahtelaisten kaupunki, jossa jokaisella on mahdollisuus osallistua yhteisön kehittämiseen.

4. Hyvinvoiva Lahti

Palvelualueiden toimenpiteet	Lähtö / tavoitetaso	Mittari	Käyttösuunnitelman toimenpiteet	Tunnistetut riskit
Liikunnallisen elämäntavan edistäminen (Koha + kympp + sivi)	LÄHTÖ: Lahdessa on erinomaiset mahdollisuudet liikkua ja harrastaa monipuolisesti. TAVOITE: Edistetään konkreettisin askelin liikunnallista elämäntapaa lapsista ikä-ihmisiin. Arkiliikunta lisääntyy. Suomen hallituksen Suomi liikkeelle ohjelmasta haetaan vauhtia	Kouluterveyskysely Liikkuamisohjelma on/ei ole valmis Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus, % Kestävien kulkuuotojen kulutapaosuus %	Kytetään kärkihanketoimenpiteeseen <i>Kestävän liikkumisen vuosi 2025</i> .	Suurin riski on ihmisten asenne. Motivaation synnyttäminen liikunnallisen elämäntapaan on suuri haaste.

	varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukio-koulutuksen liikuntakasvatuserityksiksi.			
Dialogitaitojen laajentaminen kuntalaisille (Koha, kymppi, sivi)	TAVOITE: - Kaupungin dialogiosaaamisen (esim. erätauko, skidialogi) laajentaminen kuntalaisille eri kohderyhmille. - Osallisuuden kokemus kasvaa, ”tulen kuulluksi & tulen nähdyksi” - Rakentava keskustelu lisääntyy järjestöissä/kodeissa/jne.	Koulutuksiin/webinaareihin osallistuneet, Ohjevideoiden katsomiskerrat Dialogeihin osallistuneiden lkm.	Järjestetään yhdessä YLEn kanssa Hyvin Sanottu festivaali.	Taistelu ihmisten vapaa-ajasta on armoitonta ja haasteena saada kuntalaiset innostumaan. Riskinä myös lähteekö riittävä määrä kouluja mukaan.

KESTÄVÄSTI UUDISTUVA

Lahti on innostava ja palveleva kaupunki, joka tunnetaan uudistuvasta ja kokeilevasta toiminnastaan.

5. Houkutteleva työyhteisö Lahti

Palvelualueiden toimenpiteet	Lähtö / tavoitetaso	Mittari	Käyttösuunnitelman toimenpiteet	
			Tunnistetut riskit	
Kirkastamme kaupungin arvot (Koha + kymppi + sivi)	LÄHTÖ: Arvoja ei ole käsitelty organisaatitasolla vuosiin. Henkilöstössä on ehtinyt tapahtua paljon muutoksia. Tavoite: Kirkastaa kaupungin arvot uuden kaupunginjohtajan johdolla yhdessä henkilöstön kanssa. Vahvistaa työkuultuuriin perustaa ja yhdistää työyhteisöjä.	Arvojen käsittelyyn osallistuvien määrä Prosessi toteutettu	Arvoprosessin valmistelu käynnistyi loppuvuodesta 2023. Prosessi viimeistellään alkuvuodesta 2024 ja toteutus käynnistyy johdon seminaarissa 30.1. Arvojen käsittelyyn pyritään osallistamaan laaja joukko kaupungin työyhteisöjä ja työntekijöitä.	Riittävä määrä henkilöstöä ei osallistu arvotyöskentelyyn. Avainhenkilöiden poistuminen.
Vahvistamme yhteisöllisyyttä läpileikkaavalla ja laadukkaalla vuorovaikutuksella (Koha + kymppi + sivi)	TAVOITE: Tukea toimivan vuorovaikutusilmapiiriin syntymään, jonka lopputuloksena on uskaltava-kehitys- ja kokeilumyönteinen työyhteisö. Tavoitteena uudistaa kokouskäytänteitä ja tarjota kattavasti koulutusta tehokkain sekä vuorovaikutuksellisiin kokouksiin (myös hybridi) Tavoitteena myös vahvistaa dialogista työtettä, jossa kaikilla on mahdollisuus tulla kuulluksi, nähdyksi & kohdatuksi	TYHY-kysely: - Tieto kulkee hyvin työyhteisössämme,, kehitämme yhdessä uusia toimintatapoja	Kokouskäytänteitä erilaisiin kokouksiin ja tilanteisiin kehitetään sekä testataan kevään aikana. Syksyn aikana järjestetään koulutuksia + tuetaan työyhteisöjä uusien tapojen käyttöönotossa.	Uusien toimintatapojen jalkautaminen on aina lähtökohtaisesti haastavaa. Riskinä on, että koulutuksiin ei osallistuta. uusia toimintatapoja ei lähdetä kokeilemaan, vastoin käymisten tullessa eteen -> päätetään palata vanhaan tapaan.

Palvelualueiden toimenpiteet	Lähtö / tavoitetaso	Mittari	Käyttösuunnitelman toimenpiteet	Tunnistetut riskit
Työhyvinvointia edistävät hyvät käytännöt ovat käytössä kaikissa yksiköissä (Koha + kymp + sivi)	Lähtö: Tyhykyselyjen vastausprosentti on alhainen eikä tuloksia käsitellä systemaattisesti Tavoite: Kaikkien työntekijöiden kanssa käydään kehityskeskustelut sekä työhyvinvointikyselyiden pohjalta luodaan tavoitteet yksikön työhyvinvoinnin edistämiseksi.	Tyhykyselyn vastaus-% (Tavoite 70%) Kehityskeskustelut käyty (Tavoite 100%) Henkilökohtainen palkitseminen käytössä	Seuraava tyhykysely helmikuussa 2024, prosessi ohjeistetaan tarkasti. Tyhykyselyyn vastaamiseen kannustetaan, palvelualueet miettivät, kuinka vastausprosentti saadaan suuremmaksi Kehityskeskusteluiden käymisestä muistutetaan ja ohjeistetaan.	Onko rohkeutta ja taitoa puuttua epäkohtiin ja saada työyhteisöt sitoutumaan.
Valmentavan johtamisen työkalut ovat laajassa käytössä esihenkilöillä (Koha + kymp + sivi)	Lähtö: Esihenkilöt ovat käyneet valmentavan johtamisen koulutukset vuonna 2023 Tavoite: Valmentavan johtamisen periaatteet ovat läsnä päivittäisessä johtamisessa.	Työhyvinvointikyselyn esihenkilö osiot Esihenkilö kuuntelee minua Palautteen anto jne.	Valmentavan johtamisen jalkauttaminen, valmentavan johtamisen kertauskoulutus, vertaistuki- ja verkostoitumismahdollisuuksien luominen esihenkilöille	Valmennuksen opit pikkuhiljaa unohtunut ja niiden käyttöönotto vaikeutuu jatkuvasti ajan myötä.
Päivitämme perehdytysprosessin monitasoisia menetelmiä tarjoavaksi kokonaisuudeksi (Koha)	Yleisperehdytysohjeet olemassa. / Perehdytyksellä tuetaan työntekijän onnistunut aloitus tehtävässä	Luotu päivitetty perehdytysprosessi Kyllä / Ei	Perehdytysprosessi päivitetään moderniksi monitasoisia menetelmiä tarjoavaksi kokonaisuudeksi	Yksiköt eivät miellä perehdytyksen tärkeyttä
Laadimme toimenpideohjelman työnantajakuvan kehittämiseksi (Koha)	Lähtö: -3 (eNPS vuonna 2022) Tavoite: Toimenpideohjelma on valmis ja ensimmäiset toimenpiteet ovat käytössä. eNPS arvo nousee positiiviseksi.	Ohjelman valmistusaste Työhyvinvointikysely: eNPS (suosittelevaksi) Hakijat/avoinna ollut tehtävä	Ohjelman eri osioiden määrittely, toimenpiteiden aikataulutus, ulkoisen työntekijäkuvan mittaaminen,	Yksittäisten toimenpiteiden vaikuttavuus ei tule esiin (toimenpiteet kohdistuvat pitkälle aikavälille). Kaupungilla ei ole taloudellisia resursseja tai henkilöresursseja toteuttaa ohjelmaa.
Luodaan edellytykset TE-24 uudistuksen henkilöstön onnistuneelle siirrolle (Koha)	Tavoite: Kaupungin organisaation puolesta (tilat, laitteet yms.) kaikki on valmista 1.1.2025 tapahtuvaa työllisyyspalveluiden henkilöstön siirtoa varten.	- Muutosjohtamisen onnistuminen - Hankesuunnitelman mukaan eteneminen.	- Työsuojelun yhteistoiminnan järjestäminen - Yhteistoiminta liikkeenluovutuksen ja organisaation muodostamisen osalta - Organisaation rakentaminen, tehtäväkuvat, palkkaus Hankitaan ja asennetaan työasemat ja tulostimet, huolehditaan toimivista verkkoyhteyksistä, hankitaan tarvittavat tietojärjestelmät	- TE-uudistus viivästyy valtion toimesta / Lahti saa tiedot siirtyvän henkilöstön osalta vasta loppuvuodesta 2024.

3. Konsernihallinto

3.1. Määrärahataulukko

Konsernihallinto sis. Lahden Tilakeskus

Määrärahat	TP 2022	TP 2023	TA 2024	KS 2024 alkuperäinen	KS 2024 muutokset	KS 2024 voimassa oleva
Toimintatuotot	134 675 889	101 384 879	83 296 000	83 665 400	0	83 665 400
Valmistus omaan käyttöön	468 528	603 324	600 000	600 000	0	600 000
Toimintakulut	534 467 454	85 065 581	105 244 600	105 614 000	1 100 000	106 714 000
Toimintakate	-399 323 037	16 922 621	-21 348 600	-21 348 600	-1 100 000	-22 448 600
Käyttöomaisuuden myynti	58 003 540	22 682 239	2 620 000	2 620 000	0	2 620 000
Toimintakate ilman käyttöomaisuuden myyntiä	-457 326 577	-5 759 618	-23 968 600	-23 968 600	-1 100 000	-25 068 600

Käyttöomaisuuden myynti (myyntivoitot-myyntitappiot) ei ole kaupunginvaltuustoon nähden sitova.

Käyttöomaisuuden myyntivoitot kirjataan tuloihin ja myyntitappiot menoihin, joiden erotus sisältyy toimintakatteen.

* Vertailuvuosi 2022 sisältää eriä, joihin hyvinvointialueiden perustaminen vaikutti. Näitä eriä ovat mm. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän maksuosuus, Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen maksuosuus, eläkemenoperusteinen eläkemaksu sekä osuus verotuskustannuksista.

Seuraavassa taulukossa on esitetty suuntaa antava laskelma, josta on eliminoitu laskennallisesti keskeisimmät muutokset.

Vertailukelpoiset määrärahat	TP 2022	TP 2023	TA 2024	KS 2024 alkuperäinen	KS 2024 muutokset	KS 2024 voimassa oleva
Toimintatuotot	134 675 889	101 384 879	83 296 000	83 665 400	0	83 665 400
Valmistus omaan käyttöön	468 528	603 324	600 000	600 000	0	600 000
Toimintakulut, oikaistu	80 245 933	85 065 582	105 244 600	105 614 000	1 100 000	106 714 000
- menot	534 467 454	85 065 581	105 244 600	105 614 000	1 100 000	106 714 000
- laskennallinen oikaisu	-454 221 521	0	0	0	0	0
Toimintakate, oikaistu	54 898 485	16 922 621	-21 348 600	-21 348 600	-1 100 000	-22 448 600
Käyttöomaisuuden myynti	58 003 540	22 682 239	2 620 000	2 620 000	0	2 620 000
Toimintakate ilman käyttöomaisuuden myyntiä	-3 105 056	-5 759 618	-23 968 600	-23 968 600	-1 100 000	-25 068 600

3.2. Henkilöstö

Vuonna 2024 henkilötövuosia arvioidaan toteutuvan konsernihallinnossa 1 henkilötövuosi vähemmän kuin vuoden 2023 suunnitelmaan nähden.

Henkilöstösuunnitelma (palkalliset henkilötövuodet)	KS+LTA:t				KS 2024	KS 2024	KS 2024
	TP 2022	TOT 2023	2023	TA 2024	alkuperäinen	muutokset	voimassa oleva
Konsernihallinto * (ent. konsernipalv.)	133	137	142	141	142	0	142
Tarkastustoimi	2	2	2	2	2	0	2
Lahden Tilakeskus	34	34	35	35	34	0	34
Konsernihallinto	169	173	179	178	178	0	178

* Konsernihallinto sisältää kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen sekä kaupunginjohtajan kustannukset ja konsernihallinnon vastuualueen

Terveysperusteisten poissaolojen vähentäminen on kaupunkitasoinen tavoite. Konsernihallinnon toteumiin nähden vähintään yhden päivän vähennys on realistinen vähennystavoite. Tavoitteiden toteutumista seurataan aktiivisesti ja käynnistetään tarvittaessa lisää toimenpiteitä, jotta poissaolojen määrä kääntyy laskuun.

Terveysperusteiset poissaolopäivät per henkilötövuosi	TP 2022	TOT 2023
	Konsernihallinto * (ent. konsernipalvelut)	14,6
Lahden Tilakeskus	6,7	8,4

Konsernihallinto

* Konsernihallinto sisältää kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen sekä kaupunginjohtajan kustannukset ja konsernihallinnon vastuualueen

Lahden kaupungilla toteutetaan laaja työhyvinvointikysely joka toinen vuosi. Työhyvinvointikysely toteutettiin vuonna 2022, vuonna 2023 toteumaa arvioitiin yksiköissä pulssikyselyillä ja vuonna 2024 toteutetaan jälleen työhyvinvointikysely. Henkilöstön vapaa-ajan liikunta- ja kulttuuriharrastusten tukemiseen on käytössä työsuhte-etuus, palveluntuottajana aloittaa Edenred vuonna 2024.

Työhyvinvointikyselyn tulos	TOT 2020	TOT 2022	KS 2024
Konsernihallinto * (ent. konsernipalvelut)	3,67	3,81	3,90
Lahden Tilakeskus	3,79	3,58	3,80

Konsernihallinto **

* Konsernihallinto sisältää kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen sekä kaupunginjohtajan kustannukset ja konsernihallinnon vastuualueen

** Vertailuvuosi 2020 sisältää osallisuus ja hyvinvointipalvelut

Yksiköt kehittävät ja ylläpitävät henkilöstön osaamista organisaatiotasoinen henkilöstö- ja koulutussuunnitelman sekä yksikkökohtaisten koulutussuunnitelmien mukaisesti. Osaamisen kehittämisen toimenpiteet kohdentuvat pääasiassa johtamistyöhön, dialogiseen työotteeseen ja vuorovaikutukseen sekä alakohtaisen ammatillisen osaamisen ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Koulutussuunnitelmat on käsitelty yhteistoiminnassa loppuvuonna 2023.

3.2.1. Organisaatio

Konsernihallinnon palvelualueeseen kuuluivat 31.5.2024 asti konsernipalvelut-vastuualue, elinvoima- ja työllisyyspalvelut-vastuualue, Lahden Tilakeskus -taseyksikkö sekä suoraan kaupunginjohtajan alaiset viestintäpalvelut-palveluyksikkö ja sisäinen tarkastus. Konsernihallinnon palvelualueetta johti konsernipalvelujohtaja lukuun ottamatta niitä yksiköitä, jotka ovat suoraan kaupunginjohtajan alaisuudessa. Lisäksi tarkastustoimi toimii itsenäisesti osana konsernihallinnon palvelualueetta.

Hallintosäännön muutoksen 1.6.2024 jälkeen konsernihallintoon kuuluu kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen sekä kaupunginjohtajan kustannukset sekä konsernihallinnon vastuualue. Konsernihallinnon vastuualue muodostuu kaupunkitasolla toimivista palveluyksiköistä ja sitä johtaa konsernihallinnon johtaja.

Organisaatiokaaviot kaupungin ja sen palvelualueiden osalta: www.lahti.fi > Kaupunki ja päätöksenteko > Tietoa Lahdesta > Kaupungin organisaatio.

3.3. KV ja KH, kaupunginjohtaja sekä konsernihallinnon vastuualue

Konsernihallinnon vastuualue vastaa kaupungin keskitetyistä toimisto- ja asiantuntijatehtävistä sekä toimitilalaitinnosta. Vastuualueeseen kuuluvat kaupunkitasoisesti toimivat palveluyksiköt: talouspalvelut, kehityspalvelut, henkilöstöpalvelut, kaupunginkanslia, lakipalvelut, omistajaohjauspalvelut, viestintäpalvelut sekä Lahden Tilakeskus. Vastuualue toimii suoraan kaupunginhallituksen alaisuudessa ja lisäksi Lahden Tilakeskus kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaoston alaisuudessa. Jaosto käsittelee myös konsernin omistajaohjauksen asiat. Konsernihallinnon määrärahavaraus sisältää virkaorganisaation lisäksi kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen sekä kaupunginjohtajan kustannukset.

Konsernihallinnon vastuualue vastaa keskitetyistä toimisto- ja asiantuntijatehtävistä

- kaupungin johdon linjaukset
- konsernin ja kaupungin sisäisen tarkastuksen järjestäminen
- päätöksentekoaikojen päätösvalmistelu, kaupungin asiakirjahallinto ja arkistotoimi, toimistopalvelut sekä johdon tukipalvelut
- henkilöstöpoliittiset linjaukset, henkilöstö- ja työhyvinvointipalvelut sekä riskienhallinnan toiminnot
- kehitys-, tietohallinto-, tilasto- ja tietopalvelujen toiminnot sekä kaupungin yhteiset neuvontapalvelut
- strategiavalmistelun ohjaus
- lakipalvelut
- konsernin omistajaohjaus
- talouden ohjaus, taloussuunnittelu ja -hallinto, rahoituspalvelut, talouden ja toiminnan raportointi, sisäinen laskenta
- hankintojen ohjaus, konserniyhteisöjen yhteishankintayksikkötoiminnot
- kaupunkitasoisen viestinnän ja kaupunkimarkkinoinnin suunnittelu ja koordinointi.

Konsernihallinnon vastuualueelle on varattu vahinkorahastosääntöjen (säädöskokoelma 2016/8) mukainen 0,05 milj. euron varaus, josta voidaan korvata kaupungin omaan tai vastuulla olevaan omaisuuteen kohdistuvia vahinkoja sekä kaupunkitasoinen eläkevastuuvarauksen purku -0,5 milj. euroa.

3.3.1. Määräraha- ja tuloarvio

Sitova määräraha ja tuloarvio

Määrärahat	TP 2022	TP 2023	TA 2024	KS 2024 alkuperäinen	KS 2024 muutokset	KS 2024 voimassa oleva
Toimintatuotot	7 071 629	7 783 394	7 666 700	7 666 700	0	7 666 700
Toimintakulut	54 405 323	37 679 273	48 053 300	48 053 300	1 100 000	49 153 300
Toimintakate	-47 333 694	-29 895 878	-40 386 600	-40 386 600	-1 100 000	-41 486 600

3.3.2. Toimintasuunnitelma 2024

Konsernihallinnon vastuualueen toiminnan painopisteenä on tukea palvelualueita strategian kärkihankkeiden tavoitteiden toteuttamisessa. Konsernihallinnon vastuualue toteuttaa vastuullaan olevia keskitettyjä toimisto- ja asiantuntijapalveluita kustannustehokkaasti, asiakaslähtöisesti ja ammattitaidolla.

Vastuualue edistää talouden tasapaino-ohjelman toimenpiteitä, toteuttaa talouden tietojärjestelmä uudistusta (Jämerä-hanke), toteuttaa vastuualueen strategian kärkihankkeet, kehittää kaupunkitasoista tietovarastointia, tiedolla johtamista ja raportointia sekä toteuttaa onnistuneesti perustietotekniikan kilpailutuksen. Lisäksi se arvioi konserniyhtiöiden rahoitusmahdollisuuksien ja konsernirakenteen tarkoituksenmukaisuuden sekä valmistelee osaltaan TE2024-uudistusta.

Konsernihallinnon vastuualue tukee palvelualueita strategian kärkitoimenpiteiden toteuttamisessa ja vuoden 2025 kärkitoimenpiteiden tunnistamisessa. Strategian seuranta on kytketty talousarvion seurantaan.

Kaupunginvaltuusto päätti Lahden kaupungin rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteiden päivittämisestä 11.12.2023 § 130. Periaatteiden muutokset koskevat kassavarojen sijoittamista. Kassavarat jaetaan jatkossa

kahteen, luonteeltaan erilaiseen varallisuuserään: maksuliikennevaroihin ja kassavarojen sijoittamista ohjaa vuosittain laadittava kaupunginhallituksen hyväksymä sijoitussuunnitelma, jossa määritellään valtuuston hyväksymien periaatteiden perusteella yksityiskohtaisemmista sijoitustoiminnan tavoitteista. Kaupunginhallitus päätti sijoitussuunnitelmasta 5.2.2024 § 56. Sijoitustoiminnan järjestämisen ensimmäiset vaihteet toteutetaan vuonna 2024.

Vuoden 2024 aikana kehitetään edelleen konsernirakennetta. Alkuvuodesta 2024 tehtiin hankintapäätös liittyen Lahti Energia Oy:n mahdollisen myynnin asiantuntijapalvelujen hankinnasta. Lisäksi kaupunki teki hankintapäätöksen liittyen muun yhtiövarallisuuden mahdollisten myyntien toteuttamiseksi. Kaupunginvaltuusto piti ensimmäisen työpajan liittyen yhtiövarallisuuden läpikäyntiin 5.12.2023. Valtuusto työskenteli aiheen tiimoilla aktiivisesti myös talven ja kevään 2024 aikana. Kaupunginvaltuuston 20.5.2024 § 63 hyväksymä Lahden kaupungin uusi toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelma 2024–2027 linjasi, että Lahti Energia Oy:n mahdollisen myynnin selvittämistä ei jatketa. Konsernirakenteen muuta tarkastelua kuitenkin edelleen edistetään.

Kaupunginhallitus hyväksyi 13.12.2023 uuden tapahtumaohjelman, jonka toteuttamiseen kaupunki tarvitsee erilaisia toimijoita. Kaupunginhallitus 18.12.2023 kokouksessaan päätti perustaa uuden tapahtumayhtiön toteuttamaan osaltaan vastavalmistunutta tapahtumaohjelmaa. Uuden yhtiön käytännön työt alkoivat vuonna 2024.

Spatium Toimitilat Oy:n omistajastrategiaan yhtiön tarkoituksiksi on kirjattu, että yhtiön tulee toimia nykyistä enemmän kiinteistökehityksen alalla ja toimitilat, joiden käyttötarkoitus kohdistuu kaupungin perustoimintoihin, siirretään Lahden Tilakeskukselle. Edellä mainitun perusteella vuoden 2024 talven aikana järjesteltiin liikunta- ja messutiloja entistä tarkoituksenmukaisemmalla tavalla. Lahden Tilakeskukselle siirretään sellaisten tilojen hallinta, missä pääasiallisina käyttäjinä ovat kaupungin toimijat. Vastaavasti kaupallisten kiinteistöjen hallinta siirretään entistä enemmän Spatium Toimitilat Oy:lle.

Henkilöstöpalvelujen toiminta keskittyy vuonna 2024 strategian kärkihankkeiden tavoitteiden toteuttamiseen. Kärkihankkeiden tavoitteena on parantaa kokonaisuudessaan kaupungin työnantajamielikuvaa ja työtyytyväisyyttä, Vuonna 2025 tapahtuva työllisyyden hoidon siirtäminen valtiolta kaupungille edellyttää myös henkilöstöpalveluilta merkittävää panosta yhteistoiminnan, työturvallisuuden, organisaation ja palkkausrakenteiden osalta. Lisäksi käynnistyy yhteistyö uuden työterveyspalvelujen tuottaja Mehiläinen Oy:n kanssa. Lisäksi alkuvuonna merkittävä asia henkilöstön näkökulmasta on työ- ja virkaehtosopimukseen sisältyvien järjestelyerien käytön neuvottelut henkilöstöjärjestöjen edustajien kanssa. Henkilöstöpalvelut vastaa myös kaupungin riskienhallinnan, valmiuden ja turvallisuuden kehittämisestä.

Kaupungin tietojärjestelmäkokonaisuus uudistuu jatkuvasti. Tietohallinto on mukana järjestelmähankkeissa asiantuntijana tukemassa palvelualueita tietojärjestelmien hankinnassa ja käyttöönotossa. Vuoden 2024 keskeiset käynnissä olevat järjestelmähankkeet ovat Digione-perusopetuksen ja lukioiden laaja järjestelmäkokonaisuus ja talouden tietojärjestelmän uudistus.

Talouden tietojärjestelmä uudistukseen liittyvää Jämerä-projektia toteutetaan niin, että tavoitteena on käyttöönottaa uusi taloussuunnittelujärjestelmä 1.3.2024 ja talousjärjestelmä sisältäen kirjanpidon, myynti- ja ostoreskontran, käyttöomaisuuden ja myyntilaskutuksen 1.1.2025. Uudistuksen myötä taloushallinnon prosesseihin ja laskentatunnisteisiin tulee muutoksia, jotka vaikuttavat isoon osaan henkilöstöä. Taloussuunnittelujärjestelmän uudistukseen liittyvät HTV-suunnittelun ja palkkamäärärahasuunnittelun prosessimuutokset valmistellaan yhteistyössä talous- ja henkilöstöpalvelujen kanssa. Järjestelmämuutokset vaikuttavat myös muihin järjestelmiin ja liittyisiin. Muutokset ja niiden vaikutukset tunnistetaan sekä tarvittavat kuvaukset, ratkaisut ja koulutukset toteutetaan pääosin osana projektia. Osa ratkaisuista toteutetaan erillisinä projekteina.

Perustietotekniikan palvelut kilpailutettiin vuoden 2023 aikana ja päätös hankinnasta tehtiin 21.12.2023. Kilpailutuksen tuloksena kaupungin perustietotekniikan palvelutuottaja vaihtuu. Vaihdos on tarkoitus toteuttaa kevään 2024 aikana siten, että vastuu palveluiden toimivuudesta on uudella toimijalla 1.7.2024. Hankintapäätöksestä on kuitenkin jätetty valitus markkinaoikeuteen, joten aikataulu tulee viivästymään. Palvelutuottajan vaihdos uudistaa samalla kaupungin perustietotekniikan palveluprosesseja. Samassa yhteydessä otetaan käyttöön kaupungin oma IT-palvelunhallintajärjestelmä.

Kaupunkitasoista tiedolla johtamista edistetään ja kehitetään tavoitteena entistä parempi tietoon perustuva päätöksenteko. Tämä edellyttää keskeisten tietojen ja tietoon liittyvien prosessien, omistajuuksien ja kyvykkyyksien tunnistamista. Vuonna 2024 kehitetään erityisesti kaupunkitasoista tietovarastointiratkaisua sekä raportointia. Myös tiedonhallintamallin kuvausta tarkennetaan edelleen.

Palvelutorille suunnitelmassa olevien tilamuutosten ja toiminnan kehittämisen kautta mahdollistetaan työllisyyspalvelujen ja muiden toimijoiden sujuvampi asiakastyö sekä tapahtumatoiminta. Lahti-Piste hyödyntää järjestelmäke-

hittämistä, tekoälyn mahdollisuuksia ja asiakaspalautteiden analysointia toteuttaakseen sujuvamman monikanavaisen asiakastyön yhteistyössä palvelualueiden eri toimijoiden kanssa.

Kaupungintalon työympäristön kehittämistä yhdessä työntekijöiden kanssa ja sekä uudenlaisen organisaatiokulttuurin jalkauttamista jatketaan. Kaupungintalon tilojen lyhytaikaisen vuokraustoiminnan periaatteet laaditaan ja otetaan käyttöön vuonna 2024.

Viestintäpalvelut pyrkii varmistamaan, että Lahden kaupungin uudistettu ilme näkyy koko organisaatiossa ja tarjoaa sitä tilannekohtaisesti myös yhteistyökumppaneiden käyttöön. Viestintäpalvelut lisää kaupungin kokonaistunnettuutta sekä vahvistaa vetovoimaa niin potentiaalisille uusille asukkaille, yrityksille kuin opiskelijoillekin. Yksikkö lisää Lahden tunnettuutta ja vahvistaa brändiä Suomen johtavana ympäristökaupunkina sekä urheilu-, kulttuuri- ja yliopistokaupunkina. Se pyrkii parantamaan viestinnällisin keinoin Lahden työnantajamielikuvaa ja vahvistamaan asumisen markkinointia yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Viestintäpalvelut vahvistaa kaikella toiminnallaan kaupunkilaisten ylpeyttä kotikaupungistaan. Se myös vastaa työllisyyspalvelujen uudenlaisiin viestintätarpeisiin.

Talouden tasapaino-ohjelman toimenpiteiden toteuttaminen

Viestintäpalveluissa supistetaan markkinointimateriaalien painokustannuksia 11 000 eurolla. Kehityspalveluissa tietojärjestelmämuutoksilla ja perustietotekniikan kilpailuttamisella tavoitellaan 268 000 euron säästöä. Lisäksi kehityspalveluiden projektitoimintaa supistetaan 114 000 eurolla. Konsernihallinnon vastuualueen palvelujen osto- ja vähennetään 157 000 euroa ja hallintopalveluissa toimintaa tehostetaan 100 000 eurolla.

Rahoitustulojen ja -menojen kokonaisuudessa tavoitellaan 15 milj. euron nettoparannusta vuonna vuoteen 2027 mennessä. Tarkempi vuosijaottelu täsmentyy vuoden 2024 aikana 2025 talousarviovalmistelun yhteydessä. Rahoitustuottojen nettotavoitetta toteutetaan asettamalla keskeisille tytäryhteisöille osinkotuottotavoitteet, lainakantaa pienentämällä (korkomenojen vähennys), kassatalletuksilla, tilikorkotuotoilla ja sijoitussuunnitelman mukaisella sijoitustoiminnalla. Kaupunginvaltuuston 11.12.2023 § 130 hyväksymiin rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteisiin pohjautuva sijoitussuunnitelma laadittu ja se on päätetty kaupunginhallituksessa 5.2.2024 § 56.

3.3.3. Valtuustoryhmät ja niiden toiminnan tukeminen

Valtuustolle osoitettuun määrärahaan (kustannuspaikka 101010010) sisältyy kuntalain 19 §:n mukainen "Valtuustoryhmä ja sen toiminnan tukeminen" tuki 2 000 euroa/valtuustoryhmä + enintään 1 000 euroa/valtuutettu. Tuki maksetaan toteutuneiden kustannusten mukaan laskua vastaan. Kuntalain mukaan valtuutetut voivat muodostaa valtuustoryhmiä ja ryhmän voi muodostaa yksikin valtuutettu. Tuella parannetaan valtuustoryhmien toimintaedellytyksiä.

3.3.4. Lainannostosuunnitelma

Rahoituspalveluissa valmistellaan kaupungille vuosittain päivitettävä lainannostosuunnitelma talousarvion toimeenpano-ohjeiden mukaisesti. Lainannostosuunnitelma on tuotu kaupunginhallituksen käsittelyyn 29.1.2024 erillisenä asiana.

3.3.5. Toistuvaisavustukset

Kaupunginhallituksen myöntämät toistuvaisavustuksen saajat päätettiin tammikuussa 2024 käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä eikä niistä tehdä erillisiä päätöksiä paitsi muiden avustusten saajia varten tehdyn varauksen osalta.

	2024
Toistuvaisavustukset (101010012)	170 200 €
Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö	100 000 €
Päijät-Hämeen lentokenttäsäätiö	15 000 €
Pro Puu ry, puuarkkitehtuuripuisto	10 000 €
Muut avustukset (varaus)	45 200 €

Valtiontukiarviointi

Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö ja Päijät-Hämeen lentokenttäsäätiö tuen saajina eivät harjoita säätiöistä saadun tiedon mukaan taloudellista toimintaa, joten EU:n valtiontukisääntelyä ei sovelleta myönnettäviin tukiin. Pro Puu ry on hakenut tukea ei-taloudelliseen toimintaan, puuarkkitehtuuripuiston infopisteen ylläpitoon. Yhdistys eriyttää

kirjanpidossaan ei-taloudellisen ja taloudellisen toiminnan, joten EU:n valtiontukisääntelyä ei sovelleta myönnettävään tukeen.

3.3.6. Jäsenmaksut

Kaupunki on jäsenenä useissa yhdistyksissä, joista osaan maksetaan vuotuista jäsenmaksua. Kaupunginhallituksen määrärahavaraus jäsenmaksuihin vuodelle 2024 on yhteensä 2 124 000 euroa.

Jäsenmaksut (101010023)	2 124 000 €
Päijät-Hämeen liitto	1 404 100 €
Suomen Kuntaliitto ry / Kunta- ja hyvinvointialuetyöntajat KT	345 800 €
Kopiosto ry.	47 600 €
Päijät-Hämeen kesäyliopistoyhdistys ry	40 000 €
Hämeen Kauppakamari ry	36 100 €
Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto Teosto ry	20 900 €
Päijänteen virkistysalueyhdistys ry	19 200 €
Motiva Services Oy	13 700 €
GT Musiikkiluvat Oy	11 000 €
Climate Leadership Coalition ry	11 000 €
Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojelu ry.	10 200 €
Suomen Teatterit-Finlands Teatrar	10 000 €
RAKLI ry	9 300 €
Oy Nooan Arkki Ab (Green Office)	8 300 €
Suomen Laatu yhdistys ry	7 800 €
Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä / MAL-verkoston jäsenmaksu	6 000 €
EUROCITIES-verkosto ympäristötyöryhmä	4 600 €
EUROCITIES-verkosto talouskehitystyöryhmä	4 600 €
Union of the Baltic Cities	3 900 €
Tapahtumateollisuus ry	3 500 €
Kansalaisopistojen liitto Kol ry	3 200 €
Green Building Council Finland (GBC Suomi ry)	3 000 €
Pyöräilykuntien verkosto ry	2 400 €
Suomen Museoliitto ry.	2 400 €
Elävät Kaupunkikeskustat ry	2 300 €
Suomen Vesitiedeyhdistys ry.	1 500 €
Kansainvälisen paikallishallinnon ympäristönsuojelujärjestö (ICLEI)	1 200 €
Suomen Tieyhdistys ry	1 000 €
Suomen Kotiseutuliitto ry	900 €
Suomen Osto- ja Logistiikkayhdistys LOGY ry	900 €
Suomen Kuntatekniikan yhdistys ry	800 €
IT Service Management Forum Finland Oy	500 €
Sisäiset tarkastajat ry	500 €
Työväen Näyttämöiden Liitto ry.	500 €
GeoForum Finland ry	500 €
Tietojohtaminen ry	300 €
TIEKE ry	300 €

Lahden Urheiluhalliyhdistys ry	200 €
Kunnallistieteen yhdistys ry.	200 €
Päijät-Hämeen tutkimusseura ry.	150 €
Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry.	150 €
Lastensuojelun Keskusliitto ry.	120 €
Tietoasiantuntijat ry	100 €
Muut jäsenmaksut ja varaus mahdollisiin korotuksiin	83 280 €

3.4. Lahden Tilakeskus -taseyksikkö

Lahden Tilakeskuksen tehtävänä on järjestää kaupunkiorganisaatiolle sen tarpeiden mukaiset toimitilat ja niihin sovitut kiinteistö- ja käyttäjäpalvelut. Tilakeskus vastaa kaupungin omistamasta toimitilakannasta, sen teknisestä kunnosta ja arvosta, tuottavuudesta, tehokkaasta käytöstä sekä kehittämisestä. Kaupungin konsernitasoisen tilahallinnon ohjaukseen sisältyy valmistelutehtäviä, joista vastaa Tilakeskuksen johto. Tilakeskuksen päätöksenteoelimenä toimii konserni- ja tilajaosto.

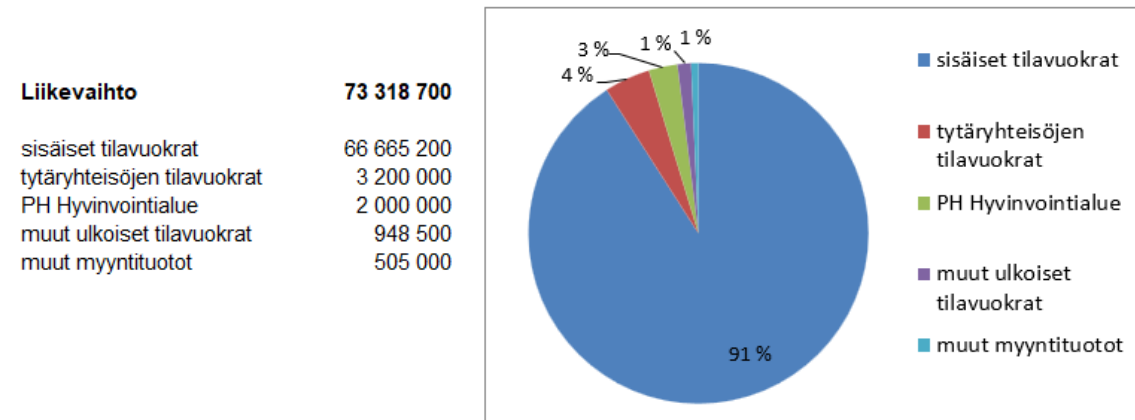
3.4.1. Tuloslaskelma

Sitova tilikauden ylijäämä (alijäämä) ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja ja -tappioita

Määrärahat	TP 2022	TP 2023	TA 2024	KS 2024 alkuperäinen	KS 2024 muutokset	KS 2024 voimassa oleva
Liikevaihto	69 600 420	70 915 182	72 949 300	73 318 700	0	73 318 700
Valmistus omaan käyttöön	468 528	603 324	600 000	600 000	0	600 000
Liiketoiminnan muut tuotot	53 907 104	20 787 971	560 000	560 000	0	560 000
Materiaalit ja palvelut	19 385 929	21 085 749	28 481 900	28 542 700	0	28 542 700
Henkilöstökulut	2 096 708	2 228 594	2 358 100	2 297 300	0	2 297 300
Poistot ja arvonalentumiset	23 510 426	19 166 591	19 955 700	19 955 700	0	19 955 700
Liiketoiminnan muut kulut	21 482 364	23 701 229	25 960 700	26 330 100	0	26 330 100
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 177 028	-3 109 675	-3 301 000	-3 301 000	0	-3 301 000
Poistoeron lisäys tai vähennys	116 668	69 631	75 000	75 000	0	75 000
Tilikauden yli-/alijäämä (sis. käyttöomaisuuden myynnin)	53 440 266	23 084 272	-5 873 100	-5 873 100	0	-5 873 100
Käyttöomaisuuden myynti (ei sitova)	53 906 804	20 787 971	500 000	500 000	0	500 000
Sitova tilikauden yli-/alijäämä	-466 539	2 296 301	-6 373 100	-6 373 100	0	-6 373 100

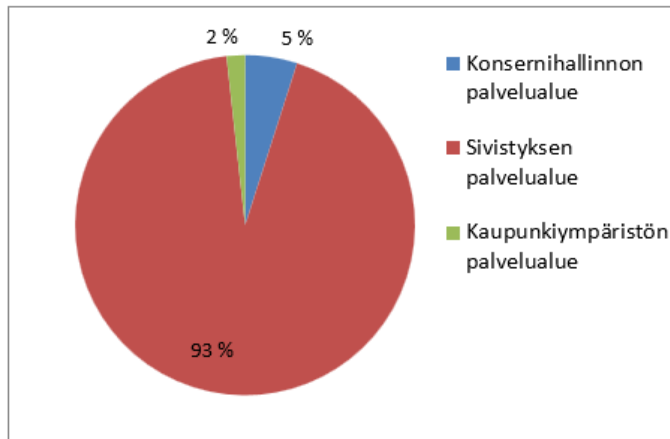
3.4.2. Tulo- ja menorakenne 2024

Tilakeskuksen tulo- ja menorakenne 2024

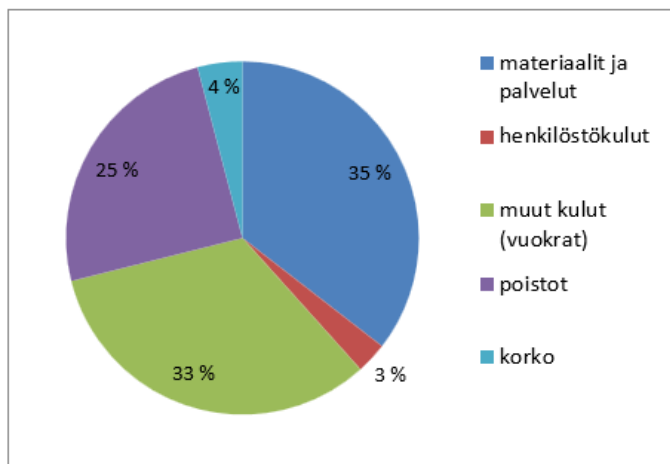
Sisäiset tilavuokrat 66 665 200

Konsernihallinnon palvelualue	3 303 600
Sivistyksen palvelualue	62 194 400
Kaupunkiympäristön palvelualue	1 167 200

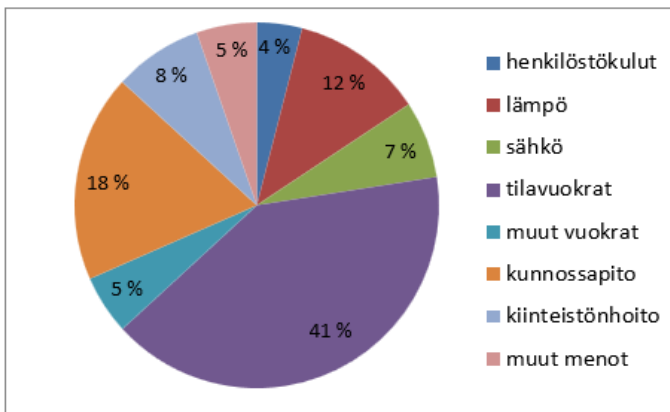
Tuloslaskelmamenot 80 426 800

materiaalit ja palvelut	28 542 700
henkilöstökulut	2 297 300
muut kulut (vuokrat)	26 330 100
poistot	19 955 700
korke	3 301 000

Toiminnan kulut 57 170 100

henkilöstökulut	2 297 300
lämpö	6 679 000
sähkö	3 899 100
tilavuokrat	23 249 400
muut vuokrat	2 989 300
kunnossapito	10 500 000
kiinteistönhoito	4 500 000
muut menot	3 056 000

Kunnossapitomenoihin sisältyy ylläpitoluonteiset rakentamispalvelut (vikakorjaukset ja PTS-korjaukset). Kiinteistöhoitoon sisältyy myös ulkoalueiden hoito. Muut menot sisältävät rakennus- ja tilahallinnan vakuutukset, tutkimukset, asiantuntijapalvelut, koulutukset, verot, ICT-menot, kirjanpito, kameravalvonnan, siivouksen (Renkomäen monitoimitalo ja muutama ulosvuokrattu kohde) sekä jätehuolto- ja vesikustannuksia. Muut vuokrat ovat puoliiksi sisäisiä maanvuokria sekä koneiden ja laitteiden vuokramenoja.

3.4.3. Toimintasuunnitelma 2024

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Tilakeskus järjestää kaupunkiorganisaatiolle tarvittavia toimitiloja rakennuttamalla, vuokraamalla tai ostamalla. Oman toimitilakannan ylläpitämistä, uudistamista ja kehittämistä jatketaan pitkäjänteisten investointi- ja kunnossapito-ohjelmien avulla. Toimitilaraajat määritellään kaupungin palveluverkkosuunnitelmien, kiinteistöjen teknisen kunnan sekä asiakkaiden toiminnallisten tarpeiden perusteella. Kaupungin oman palvelutuotannon tilankäyttöä

keskitetään ja tilojen yhteiskäyttöä sekä käyttöastetta pyritään lisäämään. Kehittyneiden vuokrausmallien käyttöä toimitilaratkeusten ratkaisussa voidaan käyttää silloin, kun se on taloudellisesti perusteltua.

Vielä kaupungin suorassa omistuksessa olevien sote- ja pelastuslaitoskiinteistöjen myyntiprosesseja jatketaan vaikeutuneesta markkinatilanteesta huolimatta. Tämä ei koske koulu- tai monitoimitalojen ym. yhteydessä olevia hyvinvointialueen käytössä olevia oppilas- tai terveydenhuollon tiloja, koska näissä kiinteistöjen pääkäyttötarkoitus liittyy kaupungin omaan toimintaan.

Kiinteistökannan salkutuksen D-salkun kiinteistöjen myyntejä ja purkamisia jatketaan suunnitellusti.

Tilakannasta tyhjäksi jääneille laajoja korjauksia vaativille C- ja D-salkun kohteille, joille ei ole löydetty muuta käyttöä ja niitä ole voitu myydä eikä niitä ole suojeltu, haetaan purkulupaa.

Talonrakennuksen investointihankkeiden kustannusohjausta kehitetään tulevaisuudessa hankesuunnittelu- vaiheessa.

Vuonna 2024 investointihankkeista valmistuvat Ahtialan koulun laajennus sekä imagorakennuksista Lahden kylän koulurakennuksen perusparannus. Vuokrahankkeista valmistuu Harjukadun uudet nuorisopalvelujen tilat.

Toiminnan painopistealueet

Investointiohjelman rinnalla rakennuskannan kunnossapito-ohjelmalla varmistetaan toimenpiteiden kattavuus, oikea-aikaisuus ja laajuus. Kiinteistöjen ylläpitoa sekä kiinteistö- ja käyttäjäpalvelujen hankintaa ja sopimuksen aikaista toimintaa kehitetään ja tehostetaan jatkuvasti.

Imagorakennusten osalta kohteiden kunnostusohjelmaa jatketaan. Näiden kohteiden välttämättömien ja kiireellisten töiden kunnostusohjelma ajoittuu usealle vuodelle. Vuonna 2024 imagorakennuksista aloitetaan Tapanilan hiihtomajan kunnostaminen.

Tilakeskuksen toiminnan tärkeinä painopistealueina ovat kaupungin kärkihanke hiilineutraali Lahti sekä kohoavien energiakustannusten myötä pitkäjänteiset energiansäästötoimenpiteet. Tämä näkyy investointihankkeiden ja olemassa olevan kiinteistökannan energiatehokkuus- ja ympäristöjohtamistoimenpiteissä. Tilakeskuksen kiinteistöjen pysäköintipaikkojen latausinfra rakentaminen vähintään lainsäädännön edellyttämään tasoon aloitetaan.

Tilakeskuksen taloutta kuormittavien väistötilojen määrää pyritään pitkällä aikavälillä pienentämään. Vuoden 2024 aikana väistötilojen määrä ei vähene.

Toimintasuunnitelma ja toimenpiteet omien tavoitteiden toteuttamiseksi

Tavoite/toimenpide	Arviointikriteeri/mittari	Tavoitetaso
Lahden Tilakeskuksen toiminnan vaikuttavuutta parannetaan	Vuokralaisille tehdyllä kyselyllä mitattu kokonaistyytyväisyys Lahden Tilakeskuksen toimintaan. (Asteikkona 1-4)	Kokonaistyytyväisyys vähintään 3,1 (2023: 3,1)

Toimintasuunnitelma: Asiakastyytyväisyyskysely toteutetaan loppuvuodesta 2024.

Tavoite/toimenpide	Arviointikriteeri/mittari	Tavoitetaso / lähtötaso
Korjausvelan määrä omassa rakennuskannassa	euroa/h-ala m ²	Määrä alenee (TP2022: 166 €/m ²)

Toimintasuunnitelma: Toteutumista seurataan vuosittain.

Tavoite/toimenpide	Arviointikriteeri/mittari	Tavoitetaso
Tilankäytön tehostaminen ja tilahankkeiden karsinta sekä yksityisten investointien hyödyntäminen	Tilakannasta poistuneiden huoneistoneeliöiden (m ²) määrä sekä tilakannan lisäys (m ²)	Poistumaa kertyy (myynnit, purkamiset), lähtötaso vuoden 2019 alussa 0 m ² ja vuoden 2023 lopussa yhteensä n. 122.600 m ² . Tilakannan lisäys (rakentaminen ja kaupat) on ollut vastaavana ajankohtana yhteensä 48.600 m ² .

Toimintasuunnitelma: Toteutumista seurataan vuosittain.

3.5. Tarkastustoimi

Sitovuustasolle tarkastustoimi kuuluvat Lahden kaupungin ulkoisesta tarkastuksesta vastaava tarkastuslautakunta ja sen alaisuudessa toimiva tarkastustoimisto sekä tilintarkastaja. Tarkastustoimen toiminta on kaupungin muusta organisaatiosta ja johdosta riippumatonta.

Tarkastuslautakunta suorittaa vuoden 2024 aikana työohjelmansa mukaisesti arviointikäyntejä kaupungin eri toimintoihin sekä konserniyhteisöihin. Tarkastuslautakunta antaa vuosittain toukokuussa arviointikertomuksen, jossa arvioidaan valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteutumista sekä toiminnan tarkoituksenmukaisuutta. Valtuustokauden aikana käydään läpi palvelualueiden ja niiden yksikköjen keskeiset toiminnot. Tarkastustoimi voi tarvittaessa myös suorittaa erillistarkastuksia yksittäisissä esiin tulevilla asioissa.

Tarkastuslautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Lautakunta tekee esityksen tilintarkastajan valinnasta ja tytäryhteisöjen tilintarkastajien nimeämisestä. Kuntalain 122 §:n mukaan kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kunnan tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä. Sopimus kaupungin ja tytäryhteisöjen tilintarkastuksesta TAL-VEA Julkishallinnon Palvelut Oy:n kanssa päättyi vuoteen 2023. Kaupunginvaltuusto valitsee tilivuosien 2024 – 2026 tilintarkastusyhteisön 29.1.2024 kokouksessaan. Tarkastuslautakunta on päättänyt 12.12.2023 esittää kaupunginvaltuustolle, että Lahden kaupungin vuosien 2024–2026 tilintarkastajaksi valitaan BDO Audiator Oy.

Tarkastuslautakunnan työn valmistelusta ja toimintojen arvioinnista sekä tarvittavista erillistarkastuksista huolehtii tarkastustoimisto. Tarkastustoimiston viranhaltijoina toimivat tarkastusjohtaja ja tarkastaja.

3.5.1. Määräraha- ja tuloarvio

Sitova määräraha ja tuloarvio

Määrärahat	TP 2022	TP 2023	TA 2024	KS 2024 alkuperäinen	KS 2024 muutokset	KS 2024 voimassa oleva
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	342 484	366 674	390 600	390 600	0	390 600
Toimintakate	-342 484	-366 674	-390 600	-390 600	0	-390 600

3.6. Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot

Talousarviovuonna tehostetaan sellaisen omaisuuden myyntiä, jota ei tarvita kaupungin palvelutuotannossa. Tehtävälle on budjetoitu tuloarvio käyttöomaisuuden myyntivoittoihin (ei kaupunginvaltuuston nähden sitova).

Käyttöomaisuuden myyntivoitot käytetään elinvoimaa vahvistavien investointien ja vastaavien kertaluonteisten menojen kattamiseen. Myyntivoittoja ei tule käyttää käyttötalouden pysyväisluonteisten kustannusten kattamiseen.

3.6.1. Määrärahataulukko

Tuloarvio, ei kaupunginvaltuustoon nähden sitova

Määrärahat	TP 2022	TP 2023	TA 2024	KS 2024 alkuperäinen	KS 2024 muutokset	KS 2024 voimassa oleva
Toimintatuotot	4 096 736	1 898 331	2 120 000	2 120 000	0	2 120 000
Toimintakulut	0	4 063	0	0	0	0
Toimintakate	4 096 736	1 894 268	2 120 000	2 120 000	0	2 120 000

4. Elinvoiman palvelualue

Elinvoiman palvelualue on Lahden kaupungin uusi palvelualue 1.6.2024 alkaen. Palvelualueeseen kuuluu kaksi vastuualuetta: kasvupalvelut (ent. elinvoimapolitiikka) ja työllisyyspalvelut. Näillä on talousarviossa omat sitovuustasonsa, joiden sitovuuksista vastaa elinvoima- ja työllisyysjaosto.

Elinvoiman palvelualue toteuttaa Lahden kaupungin strategiaa ja rakentaa tulevaisuuden Lahtea. Palvelualue toimeenpanee kaupungin elinvoima- ja työllisyyspolitiikkaa luomalla kaupunkiin uusia kasvun mahdollisuuksia ja edistämällä työllisyyttä yhdessä yritysten, oppilaitoksien sekä muiden sidosryhmien kanssa.

Palvelualueen tehtävät on määritelty seuraavasti:

- 1) vastaa elinkeinopolitiikasta ja yritys yhteistyöstä
- 2) vastaa elinvoimapolitiikasta yhteistyöstä korkeakoulujen kanssa
- 3) vastaa ympäristöpolitiikasta, siihen liittyvästä kehittämisestä ja hanketoiminnasta
- 4) vastaa kaupungin tapahtumatoimintojen koordinoinnista ja kehittämisestä
- 5) vastaa palvelualueen innovaatio- ja hanketoiminnasta
- 6) koordinoi ja edistää suuria elinvoima- ja kaupunkikehityshankkeita
- 7) koordinoi ja kehittää kaupungin kansainvälisiä suhteita ja verkostoja
- 8) huolehtii kaupungin edunvalvonnasta ja sidosryhmäsuhteista
- 9) vastaa kaupungin ja ammatillisen oppilaitoksen välisestä yhteistyöstä ja strategisesta kehittämisestä
- 10) vastaa kaupungin maahanmuuttopalveluista ja International House -palvelukokonaisuudesta
- 11) vastaa kaupungin työllisyyspolitiikasta ja muista työllisyysasioista
- 12) vastaa Lahden seudun työllisyyden kuntakokeilusta ja tuottaa lakisäätöiset palvelut kuntakokeilun kohde-ryhmille Lahdessa 31.12.2024 asti
- 13) vastaa työllisyyspalvelu-uudistuksesta ja työllisyyspalveluiden täysimääräisestä tuottamisesta 1.1.2025 alkaen

4.1. Määrärahataulukko

Määrärahat	TP 2022	TP 2023	TA 2024	KS 2024 alkuperäinen	KS 2024 muutokset	KS 2024 voimassa oleva
Toimintatuotot	3 469 941	3 254 917	3 685 300	4 063 900	0	4 063 900
Toimintakulut	34 861 517	38 159 977	40 014 500	40 393 100	0	40 393 100
Toimintakate	-31 391 576	-34 905 060	-36 329 200	-36 329 200	0	-36 329 200

4.2. Henkilöstö

Vuonna 2024 henkilötövuosia arvioidaan toteutuvan elinvoiman palvelualueella 35 henkilötövuotta enemmän kuin vuoden 2023 suunnitelmaan nähden. Suurin kasvu aiheutuu TE-palveluiden siirroista työllisyyspalveluihin.

Henkilöstösuunnitelma (palkalliset henkilötövuodet)	TP 2022	TOT 2023	KS+LTA:t 2023	TA 2024	KS 2024 alkuperäinen	KS 2024 muutokset	KS 2024 voimassa oleva
Kasvupalvelut (ent. elinvoimapolitiikka)	26	33	35	40	45	0	45
Työllisyyspalvelut	53	62	73	103	103	0	103
Elinvoiman palvelualue	79	95	108	143	148	0	148
Lisäksi työllistettyjä	95	82	93	106	106	0	106

Terveysperusteisten poissaolojen vähentäminen on kaupunkitasoinen tavoite. Elinvoiman palvelualueen toteumiin nähden vähintään yhden päivän vähennys on realistinen vähennystavoite. Tavoitteiden toteutumista seurataan aktiivisesti ja käynnistetään tarvittaessa lisää toimenpiteitä, jotta poissaolojen määrä kääntyy laskuun.

Terveysperusteiset poissaolopäivät per henkilötövuosi	TP 2022	TOT 2023
Kasvupalvelut (ent. elinvoimapolitiikka)	5,7	2,6
Työllisyyspalvelut	16,8	17,5
Elinvoiman palvelualue	14,9	15,1

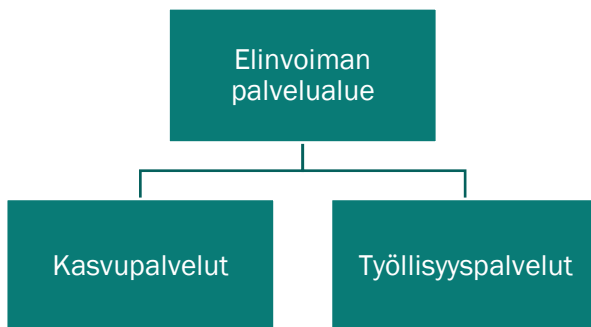
Lahden kaupungilla toteutetaan laaja työhyvinvointikysely joka toinen vuosi. Työhyvinvointikysely toteutettiin vuonna 2022, vuonna 2023 toteumaa arvioitiin yksiköissä pulssikyselyillä ja vuonna 2024 toteutetaan jälleen työhyvinvointikysely. Henkilöstön vapaa-ajan liikunta- ja kulttuuriharrastusten tukemiseen on käytössä työsuhte-etuus, palveluntuottajana aloittaa Edenred vuonna 2024.

Työhyvinvointikyselyn tulos	TOT 2020	TOT 2022	KS 2024
Kasvupalvelut (ent. elinvoimapalvelut)	3,69	3,84	4,00
Työllisyyspalvelut	3,90	3,61	3,70
Elinvoiman palvelualue	3,78	3,68	3,75

Vastuualueet kehittävät ja ylläpitävät henkilöstön osaamista organisaatiotasoisien henkilöstö- ja koulutussuunnitelman sekä yksikkökohtaisten koulutussuunnitelmien mukaisesti. Osaamisen kehittämisen toimenpiteet kohdentuvat pääasiassa johtamistyöhön, dialogiseen työotteeseen ja vuorovaikutukseen sekä alakohdaisen ammatillisen osaamisen ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Koulutussuunnitelmat on käsitelty yhteistoiminnassa loppuvuonna 2023.

4.2.1. Organisaatio

Elinvoiman palvelualueeseen kuuluvat elinvoimajohtaja sekä kaksi vastuualuetta: kasvupalvelut-vastuualue (ent. elinvoimapalvelut) sekä työllisyyspalvelut-vastuualue.

4.3. Kasvupalvelut-vastuualue

Kasvupalvelut vastaa elinkeinoyhteistyöstä, korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyöstä, ympäristökehityksestä, tapahtumatoiminnasta, innovaatio- ja hanketoiminnasta, suurten hankkeiden koordinoinnista, maahanmuuttotyöstä ja kansainvälisistä asioista. Palveluyksikkö huolehtii edunvalvonnasta ja sidosryhmäyhteistyöstä ja edistää kaupungin elinvoimaisuutta sekä tulevaisuuden kasvun edellytyksiä.

Kasvupalvelujen tavoitteita toteutetaan omana toimintana sekä kehitysyhtiöiden, korkeakoulujen ja muiden kumppanuuksien avulla. Vastuualue rahoittaa strategisesti ja elinvoimapolitiittisesti merkittävää alueellista kehittämistoimintaa, hankkeita ja tapahtumia. Määrärahavaraus sisältää rahoitusosuudet Lahden seudun kehitys LADEC Oy:lle, Lahden seutu – Lahti Region Oy:lle ja yliopistotoiminnalle.

4.3.1. Määrärahataulukko

Kasvupalvelut, sitova toimintakate

Määrärahat	TP 2022	TP 2023	TA 2024	KS 2024 alkuperäinen	KS 2024 muutokset	KS 2024 voimassa oleva
Toimintatuotot	1 765 035	2 022 249	2 058 900	2 375 500	0	2 375 500
Toimintakulut	8 258 967	10 854 654	12 814 400	13 131 000	0	13 131 000
Toimintakate	-6 493 933	-8 832 406	-10 755 500	-10 755 500	0	-10 755 500

4.3.2. Toimintasuunnitelma 2024

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Vuonna 2024 Lahden seutu on edelleen kiinnostava sijoittumissijainti uusille yrityksille. Kaupunki näyttäytyy myös innostavana ja houkuttelevana kasvualustana yliopisto- ja korkeakoulutoiminnalle. Elinkeinoelämän ja yliopisto-kaupungin kehittymisen myötä kaupungilla on merkittävät mahdollisuudet parantaa työllisyyttä, veto- ja pitovoimaa sekä esimerkiksi positiivisia kuntatalousvaikutuksia. Lisäksi rohkea ympäristötyö kaupungissa sekä alueen yrityksissä ja korkeakouluissa luo kilpailuetua ja uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Kansainvälisen toimintaympäristön epävakaus sekä haastavat talousnäkymät niin valtion tasolla, kunnissa kuin monien eri alojen yrityksissä heijastelevat kuitenkin myös kaupungin tulevaisuustyöhön. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, energiamarkkinoiden epävakaus, kiihtynyt inflaatio ja kasvavat rahoituskustannukset luovat epävakautta ja hankaloittavat eri toimijoiden kasvua ja päätöksentekoa. Lahteen kohdistuu esimerkiksi elinkustannusten nousuun, pakolaisuuteen ja huoltovarmuuteen liittyviä riskejä, joihin ei voida täysin varautua, vaan joihin tulee reagoida nopeasti tilanteen edellyttämällä tavalla.

Toiminnan painopistealueet

Lahden kaupungin elinvoimatyön kärkiä vuonna 2024 ovat:

1) Kestävä ympäristökaupunki

Lahti panostaa kestävän asuin- ja toimintaympäristön kehittämiseen; ilmastoon ja luontoon. Työtä tehdään yhteistyössä monien eri sidosryhmien kanssa, kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa. Rohkea ympäristötyö luo kilpailuetua ja edistää asukkaiden ja yritysten menestymistä.

Lahdella on uusi päivitetty ilmasto-ohjelma, jonka toimeenpano on käynnistynyt. Skenaariotarkastelun perusteella Lahden kaupungin hiilineutraaliustavoitetta ei saavuteta vielä vuonna 2025, mutta pian sen jälkeen. Lahti jatkaa edelläkävijänä ilmastotoimenpiteiden toteuttajana, ja pääpaino päästövähennyksen toteuttamisessa on liikenteen sektorilla. Vuonna 2024 valmistellaan päästövähennyksiin kirittävää kestävän liikkumisen teemavuotta 2025 ja valmistellaan Lahden ensimmäinen ilmastobudjetti. EU:n kaupunkimissioon liittyvä ilmastopidustus astuu voimaan vuonna 2024 ja sen toimeenpano aloitetaan. Mission yhteistyö jatkuu laajana parantaen mahdollisuuksia ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämiseen.

Vuonna 2024 Lahdelle asetetaan laaja luontotavoite, jota valmistellaan kumppanuudessa Sitran ja Kestävä Lahti -säätiön kanssa. Luontoaskel terveyteen -ohjelman toteutusta ja Lahden kiertotalouden tiekartan toimeenpanoa

jatketaan. Lahti jatkaa vahvaa verkostoyhteistyötä paikallisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti ja Lahden kestävyystyötä pidetään näyttävästi esillä. Ympäristökehityksessä on käynnissä kaikkiaan seitsemän EU-hanketta: GoGreenRoutes, Systemic change towards sustainable commuting in Lahti (Sycla), StoPWa, Campaigners, URBACT One Health 4 Cities, CITITYSTEM ja CANEMURE, jotka tukevat Lahdelle tärkeiden ympäristöteemojen edistämistä. Ulkopuolista rahoitusta haetaan aktiivisesti kestävyystyön tueksi.

2) Menestyvä yrityskaupunki

Lahti rakentaa kaupunkia, joka on entistä houkuttelevampi yritysten kotikaupunki. Elinkeinoelämää, yritysten kasvua ja sijoittautumista tuetaan kaupungin omalla toiminnalla sekä tiiviissä sidosryhmäyhteistyössä mm. Lahden seudun kehitys LADEC Oy:n, korkeakoulujen ja ympäristökuntien kanssa.

Vuonna 2024 Lahti vahvistaa entisestään tunnettuuttaan ja imagoaan yritysmyönteisenä kaupunkina. Strategisten yrityskumppaneiden kanssa solmitut kumppanuussopimukset (ml. Fazer, Kempower) vahvistavat yritysten ja oppilaitosten kanssa tehtävää yhteistyötä erityisesti osaajahaasteiden ratkaisuisissa. Lisäksi myös uusien työntekijöiden ja asukkaiden viestintään panostetaan. Kaupungin yrityspalvelusetelit mikro- ja pienyrittäjille, kesätyösetelit sekä yritysalueiden ja kaupunkikeskustan kehittäminen tukevat yritysten menestymistä sekä alueen pito- ja vetovoimaa. Lisäksi LAB-ammattikorkeakoulun StartHub edistä alueen start-up-yrittäjyyttä.

Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy ja Lahti Region Oy toteuttavat kaupungin elinkeinotavoitteita ja yhteistyö on tiivistä. LADECin laadukkaat yritysten kehittämis- ja sijoittumispalvelut vahvistavat alueen elinkeinoelämän menestymisedellytyksiä. LADEC koordinoi merkittäviä yritysklustereita (mm. sähköinen liikenne, elintarviketeollisuus, urheilu, meriklusteri ja kiertotalous) ja edistää yritysten ja oppilaitosten välistä yhteistyötä yhdessä kaupungin kanssa. Vuonna 2024 yhteistyö tiivistyy entisestään osana TE2024-uudistusta ja tulevaisuuden työllisyyspalvelujen rakentamista. Elinvoimamarkkinointiyhteistyötä tiivistetään myös. Lahti Regionin keskittyy erityisesti matkailun edistämiseen seudulla ja yhteistyötä tehdään erityisesti uuden tapahtumaohjelman toimeenpanossa.

3) Kasvava yliopisto- ja osaajakaupunki

Lahti on Suomen tuorein yliopistokaupunki, mikä luo poikkeuksellisia mahdollisuuksia. Kaupunki panostaa rohkeasti yliopisto- ja korkeakoulutoiminnan kasvuun elinkeinoelämälle tärkeillä aloilla. Oppilaitosyhteistyössä ratkotaan yritysten osaaja- ja TKI-haasteita ja rakennetaan tulevaisuuden opiskelukaupunkia.

Vuonna 2024 Lahden kaupunki panostaa erityisesti korkeakoulujen toiminnan vaikuttavuuden vahvistamiseen Lahdessa. Kaupungin tavoitteena on yliopistotoiminnan kasvun tukeminen ja vauhdittaminen (ml. opiskelijat ja tutkimus). Kasvua tukevaa rahoitusta pyritään keräämään yksityiseltä sektorilta ja muista kanavista aktiivisessa yhteistyössä korkeakoulujen ja LADECin kanssa. Elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä parannetaan panostamalla erityisesti yrityksiä palvelevien korkeakoulutoimintojen vahvistamiseen sekä TKI-toimintaan. TKI-toiminnan vahvistamista tuetaan mm. kaupunkiseudun ja valtion välisen innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimuksen kautta.

Edellisenä vuonna toteutetun opiskelukaupunkiselvityksen pohjalta käynnistetään erilaisia opiskelukaupunkia kehittäviä toimenpiteitä. Lahti Student Hub -opiskelijakeskus käynnistyy opiskelijajärjestöjen toteuttamana kaupungin keskustassa. Tarkastelua tehdään kampusratkaisuiden ja opiskelija-asumisen osalta. Lisäksi vieraskielisten opiskelijoiden palveluita pyritään vahvistamaan osana International House Lahti -palveluita.

4) Innostava tapahtumakaupunki

Tapahtumatoiminnan kasvu- ja kehittämisohjelman 2030 mukaisesti Lahti panostaa asemansa vahvistamiseen kasvavana, elinvoimaisena ja vastuullisen tapahtumakaupunkina. Yhdessä kumppaneidensa kanssa Lahti on kansainvälisesti kilpailukykyinen tapahtumaelämyksien mahdollistaja.

Tapahtumatoiminnan kasvu- ja kehittämisohjelmassa linjataan seuraavia toimenpiteitä tapahtumatoiminnan kehittämiseksi. Vuonna 2024 keskitytään erityisesti konsernityönjaon kirkastamiseen, tapahtumahakuprosessien kehittämiseen, Convention Bureau -toiminnon käynnistämiseen, avustusprosessin kehittämiseen sekä keskustavision valmistumisen jälkeen luotavaan tapahtumainfran kehittämissuunnitelmaan. Uusia tapahtumia houkutellaan ja haetaan Lahteen tiiviissä yhteistyössä Lahti Region Oy:n ja Tapahtuma Lahti Oy:n ja yritysten kanssa.

Vuonna 2024 Lahdessa toteutetaan mm. Salpausselän kisat, Finlandia-hiihto, Salibandyn U19 naisten MM-kilpailut, Suunnistuksen leimausleiri, FNLD GRVL, Suur-Hollola, Lippupallon MM-kisat, Gravel Earth Series - Falling Leaves, Hyvin sanottu -festivaalit, RedBull400, Soundfest, XXL Mössö Kesä, Headland ja ExtremeRun. Kaupungin omat tapahtumapalvelut tuottavat mm. Lahden Kauppatorin kesän; Lahen Lavan, juhannusetkot ja Mastofestarit sekä Joulukylän.

5) Kansainvälistyvä kaupunki

Lahti on Suomen 6. kansainvälinen kaupunki ja kansainvälistyminen entisestään mm. kasvavan yliopistotoiminnan myötä. Vieraskielisten palvelujen kehittäminen (International House Lahti) sekä vieraskielisten asukkaiden kotoutumisen ja työllistymisen edistäminen vahvistaa koko kaupunkia ja sen yrityksiä.

Maahanmuuttotyössä toteutetaan Päijät-Hämeen maahanmuutto-ohjelmaa 2021–2025, joka on myös Lahden kotouttamisohjelma. Osana valtakunnallista KOTO25-uudistusta ja kotoutumislain tuomia uusia velvoitteita Lahti valmistautuu päivittämään palveluitaan ja maakunnallista yhteistyötä. International House Lahti -palvelut (nyk. maahanmuuttopalvelut) pitävät sisällään mm. nykyiset laadukkaat ohjaus- ja neuvontapalvelut sekä uusia osia alueita mm. vieraskielisille opiskelijoille ja kansainvälistyville yrityksille. Näistä kokonaisuuksia valmistellaan vuoden aikana. Yhteistyötä tehdään tiiviisti työllisyyspalvelujen, maakunnan kuntien ja laajan sidosryhmäverkoston kanssa. Palveluissa varaudutaan myös maakunnan maahanmuuttotilanteen nopeisiin muutoksiin ja Lahteen asetettujen uusien asukkaiden määrän merkittävään kasvuun. Yhteydenpitoa muihin viranomaisiin ja kolmannen sektorin toimijoihin tiivistetään.

International House Lahti -palvelujen sekä työllisyyspalvelujen rinnalla käynnistyy vuoden alussa strategisesti merkittävä International Work -hanke, joka sai positiivisen ESR+-rahoitus päätöksen Hämeen ELY-keskukselta vuoden 2023 lopussa. Hanke tulee etsimään ja kokeilemaan ketteriä tapoja tukea vieraskielisten työllistymistä. Hankkeella on tavoitteena saada aikaan merkittäviä tuloksia vieraskielisten työllistymisen ja kotoutumisen edistämiseksi Lahdessa seuraavan kolmen vuoden aikana.

4.3.3. Avustukset sekä maksu- ja rahoitusosuudet

Kasvupalvelujen (ent. elinvoimapalvelut) tukien, avustusten ja maksujen saajat vahvistetaan käyttösuunnitelmassa niiltä osin, kun aiemmin tehty päätös on sidottu kaupunginvaltuuston myöntämään määrärahaan ja/tai elinvoiman palvelualueen käyttösuunnitelmaan. Muiden avustusten ja tukien saajat päätetään käyttösuunnitelmassa niiltä osin, kun ne edellyttävät vuositasoisia päätöksiä. Elinvoima- ja työllisyysjaosto (ETJ) ja viranhaltijat voivat tehdä uusia erillispäätöksiä avustuksista tai sopimuksista käyttösuunnitelmavuoden aikana käyttösuunnitelmansa puitteissa. Maksatus tehdään aiemmin sovitun mukaisesti ja huomioiden Lahden kaupungin talousarvion toimeenpano-ohjeet (kaupunginhallitus 4.12.2023 § 406). Avustuksen ja tuen saajan tulee raportoida toiminnastaan em. toimeenpano-ohjeen tai tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä tammikuussa 2024 myönnettiin Lahti City ry:n, Päijät-Hämeen kesäyliopiston ja Suomen Muotoilusäätiön tuet vuodelle 2024. Lahti City ry:n ja Päijät-Hämeen kesäyliopiston tuet myönnettiin ehdollisena edellyttäen, että elinvoima- ja työllisyysjaostossa hyväksytään viimeistään helmikuun/maaliskuun aikana vuoden 2024 yhteistyösopimuksen sisältö ja tavoitteet sekä tuen ehdot. Edellä mainitut käsiteltiin 12.2.2024 §:t 14 ja 15.

Tukien ja maksujen saajat	Tuki, sopimus, maksu tai rahoitusosuus	Euroa, enintään
Lahti City ry	Lahden kaupungin keskustan alueen kehittäminen elinkeinotoiminnan paikkana	63 000,00
Päijät-Hämeen Kesäyliopistoyhdistys	Kesäyliopiston vuosirahoitus	110 000,00
Suomen Muotoilusäätiö	Suomen Muotoilusäätiön vuosirahoitus	45 000,00
Kaikki yhteensä		218 000,00

Valtiontukiarviointi

Lahti City ry ja Suomen Muotoilusäätiö tuen saajina eivät harjoita taloudellista toimintaa, joten EU:n valtiontukisääntelyä ei sovelleta myönnettäviin tukiin. Päijät-Hämeen kesäyliopisto tuen saajana on osa kansallista koulutusjärjestelmää eikä EU:n oikeuskäytännön mukaan valtiontukisäännöstöä sovelleta myönnettävään tukeen.

Seuraavat tukien ja maksujen saajat vahvistetaan aiemmin tehtyjen päätösten, jotka ovat sidottuja kaupunginvaltuuston myöntämiin määrärahoihin ja/tai elinvoiman palvelualueen käyttösuunnitelmaan, tai toistaiseksi voimassa olevien sopimusten perusteella:

Tukien ja maksujen saajat	Tuki, sopimus, maksu tai rahoitusosuus	Euroa, enintään
CC Breakaway Oy	Nordic Gravel Series - Falling Leaves Lahti	15 000,00
Etpähä ry / Päijänne-Leader ry	Leaderin kuntarahoitus 2024	50 232,00
Extremerun Oy	ExtremeRun Lahti	10 000,00
Helsingin yliopisto	Korkeakoulutoiminta, Päijät-Hämeen liiton kautta maksettava avustusosuus 29 378,50 euroa	970 621,50
LAB-ammattikorkeakoulu	Kasvuyrittäjyyden kampus (Lahti StartHub)	200 000,00
Lahden Seudun Kehitys Ladec Oy	Lahden Seudun Kehitys Ladec Oy:n rahoittajasopimus	1 622 400,00
Lahden seutu - Lahti Region Oy	Lahden Seutu -Lahti Region Oy:n rahoittajasopimus	540 800,00
Lahden seutu - Lahti Region Oy	Salpausselkä UNESCO Global Geoparkin rahoittajasopimus	96 000,00
Lahden Teollisuusseura Ry	Tulevaisuuden osajat -ohjelma, rahoitusosuus enintään	30 000,00
LUT-yliopisto	Tuotantotalouden kandidaattikoulutus	200 000,00
LUT-yliopisto	Lahden kaupungin vuosittainen rahoitus LUT:n ja Lahden toimintoihin, Päijät-Hämeen liiton kautta maksettava avustusosuus 29 378,50 euroa.	770 621,50
Nuori Yrittäjyys ry	Yhteistyö kaupungin kanssa vuosina 2023- 2025	12 500,00
Päijät-Hämeen Liitto	Lahden yliopistokampuksen rahoitus	58 757,00
Red Bull Finland Oy	Red Bull 400 -tapahtuma Lahdessa 2024	10 000,00
Suomalaiset Historiapäivät ry	Suomalaiset Historiapäivät 2024	15 000,00
Suomen Salibandyliitto ry	Vuoden 2024 naisten salibandy U19 MM-kilpailut	75 000,00
Kaikki yhteensä		4 676 932,00

4.4. Työllisyyspalvelut-vastuualue

Työllisyyspalvelut-vastuualue vastaa Lahden seudun työllisyyden kuntakokeilusta ja tuottaa lakisääteiset palvelut kuntakokeilun eri asiakasryhmille Lahdessa. Työllisyystoimissa painotetaan työnhakijoille suunnattujen tukitoimien vaikuttavuutta ja joustavia yhteistyömalleja eri toimijoiden kesken. Kuntakokeilun asiakaspalveluprosessissa painotetaan työhaun vahvaa alkua ja asiakkaiden nopeaa ohjautumista työllistämistä edistävien palvelujen piiriin. Työllisyyden tukitoimilla tavoitellaan työnhakijoiden sijoittumista avoimille työmarkkinoille tai tutkintoon joltavaan koulutukseen. Tämä edellyttää kuntakokeilussa yritysasiakkaiden rekrytointiin liittyvien palvelujen kehittämistä ja oppilaitosyhteistyön tiivistämistä. Työllisyyden kuntakokeilut jatkuvat 31.12.2024 saakka, jolloin TE-palvelut siirtyvät valtiolta paikallistasolle kuntiin tai kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille (työllisyysalueet).

Kaupungin ja kuntakokeilun oman toiminnan lisäksi työllisyysvaroilla rahoitetaan työllisyyden kannalta vaikuttavia eri toimijoiden työllisyys- ja kehityshankkeita, mikäli ne vastaavat kaupungin strategiasta ja kuntakokeilun linjauksista johdettuihin tavoitteisiin. Monen toimijan mallilla edistetään tuloksellista työllisyydenhoidon palveluvalikoiman rakentumista lahtelaisten työnhakijoiden ja elinkeinoelämän tarpeisiin. Syksyllä 2022 käynnistyi työllisyyspalvelujen vaikuttavuusperusteinen pilottihanke, jonka toiminta jatkuu vuoden 2024 loppuun saakka. Siinä kaupunki yhteistyössä yksityisen, paikallisesti palveluita tuottavan palveluntarjoajan kanssa saattaa tehokkaammin yhteen työtä tarjoavia ja työtä etsiviä. Hankkeen avulla työllistetään aikaisempaa tehokkaammin yli 300 päivää työmarkkinatuokea saaneita työttömiä työnhakijoita. Hankkeella pyritään alentamaan kaupungin maksamaa työmarkkinatuen kuntaosuutta ja kehittämään uudenlaisia toimintakonsepteja TE2024-uudistusta varten.

4.4.1. Määrärahataulukko

Työllisyyspalvelut, sitova toimintakate

Määrärahat	TP 2022	TP 2023	TA 2024	KS 2024 alkuperäinen	KS 2024 muutokset	KS 2024 voimassa oleva
Toimintatuotot	1 704 907	1 232 668	1 626 400	1 688 400	0	1 688 400
Toimintakulut	26 602 549	27 305 323	27 200 100	27 262 100	0	27 262 100
Toimintakate	-24 897 643	-26 072 654	-25 573 700	-25 573 700	0	-25 573 700

4.4.2. Toimintasuunnitelma 2024

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Lahden keskeisiä haasteita ovat työttömyyden vaikea rakenne, pitkäaikaistyöttömyyden kasvu sekä nuorten työttömyyskehitys. Lahdessa työttömyys on ollut laskussa, mutta varsin hitaasti. Marraskuussa 2023 Lahden työttömien määrä kääntyi kasvuun. Koko maan tasolla työttömien määrä kääntyi jo aiemmin kasvuun muutamaa kuukautta aiemmin. Taloudellisen tilanteen epävarmuus näkyy lomautettujen ja työttömien työnhakijoiden määrän kasvussa. Avointen työpaikkojen määrä on pudonnut voimakkaasti.

Työllisyystoimissa panostetaan edelleen työnhakijoille tarjottaviin moniammatillisiin palvelupaketteihin, koulutuksiin ja valmennukseen. Samalla huomioidaan myös työnantajakohtaiset rekrytointitarpeet sekä niihin työhönvalmennuksen kautta tarjottava toiminnallinen ja taloudellinen tuki. Uusien työnhakijoiden palveluprosessi käynnistyy palvelumallin mukaisesti alkukartoituksella. Lainsäädäntöön perustuva asiakasprosessi on varsin määrämuotoinen ja tiivis. Palveluprosessi perustuu aikaisempaa enemmän henkilökohtaiseen asiointiin. Hallitus kaavailee lakiin perustuvan palveluprosessin keventämistä ja harkintavallan lisäämisestä palveluprosessin toteuttamisessa.

Maaliskuussa 2023 eduskunta hyväksyi ja tasavallan presidentti vahvisti lakipaketin, jonka mukaan julkisten työvoimapalveluiden (TE-palvelut) järjestämisvastuu siirretään kuntien tai kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueiden (työllisyysalueiden) vastuulle vuoden 2025 alussa. Lain työvoimapalvelujen järjestämisestä (järjestämislaki) 23.3.2023/380 § 12 mukaan kunta voi järjestää tämän lain mukaan kunnan järjestämisvastuulle kuuluvat työvoimapalvelut itse, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Sujuvan siirron varmistamiseksi kuntakokeilut jatkuvat vuoden 2024 loppuun saakka.

Samassa yhteydessä kuntien työttömyysturvan rahoitusvastuu laajenee nykyisestä. Kuntien osittainen rahoitusvastuu tulee laajenemaan työmarkkinatuen lisäksi myös peruspäivärahaan ja ansioturvan perusosaan. Kuntien osittainen rahoitusvastuu tulee alkamaan aikaisemmin kuin nykyisin ja kunnan maksuosuuden määräytymisperusteet

muuttuvat nykyisestä. Jatkossa kunnan rahoitusvastuu jatkuu niin kauan kuin henkilölle maksetaan työttömyys-
uutta, eikä työttömien osallistuminen aktivointitoimenpiteisiin ei keskeytä kunnan maksuvelvollisuutta.

Toiminnan painopistealueet

Kaupungin työllisyystoimissa etusijalla ovat nuorisotakuu, pitkäaikaistyöttömyyden torjunta ja vieraskielisten työllis-
tyminen sekä alueen elinkeinoelämän kanssa tehtävä tiivis yhteistyö, joka tukee alueen yritysten ja osaajien koh-
taamista.

Tämän lisäksi yhdeksi tärkeäksi painopistealueeksi on nostettu yli 30-vuotiaiden pitkäaikaistyöttömien työkyvyn
haasteiden ja työelämäosallisuuden esteiden tunnistaminen ja näiden ratkaiseminen. Hämeen ELY-keskus myönsi
ESR+-hankerahoituksen TOTTA! - Työkyvyn ja työelämäosallisuuden tunnistaminen työllisyshoidon agendana -
hankkeelle, joka alkaa tammikuussa 2024 ja kestää lokakuuhun 2026.

TE2024-uudistuksen valmistelutyö tulee olemaan työllisyyspalvelujen kannalta keskiössä. Kaupunginvaltuusto
hyväksyi lokakuussa 2023, että Lahti tulee ilmoittamaan työ- ja elinkeinoministeriölle järjestävänsä TE-palvelut itse.
Kaupunginvaltuusto merkitsi myös tuolloin järjestämissuunnitelman ja aiesopimuksen tiedokseen. Järjestämislain
mukaan kunnilla oli ilmoitusvelvollisuus työvoimapalveluiden järjestämiskäytännöistään 31.10.2023 mennessä.
Työllisyyden ja yrittäjyyden ministeriryhmä käsittelee 21.11.2023 työllisyysalueiden muodostumista. Työvoimavi-
ranomaisia muodostuu Suomeen uudistuksessa yhteensä 45. Valmistelutyö jatkuu hyvässä yhteistyössä kuntien,
TE-toimiston, ELY-keskuksen sekä Päijät-Hämeen liiton kesken. Valmistelutyötä laajennetaan myös muihin sidos-
ryhmiin. Uudistukseen valmistautuminen edellyttää viimeistään alkukesästä 2024 tulevien palveluhankintojen
kilpailutusprosessien käynnistämistä.

Lahti on yhdessä Hollolan, Orimattilan, Asikkalan ja Kärkölan kanssa mukana Lahden seudun työllisyyden kuntako-
keilussa vuoden 2024 loppuun saakka. Kokeilujen tavoitteena on kuntien roolin vahvistaminen työllisyyspalvelujen
järjestäjänä ja edistää tehokkaammin työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen hakeutumista sekä
tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Tavoitteena on erityisesti parantaa pidempään työttömä-
nä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä avoimille työmarkkinoille sekä kehittää työnhakijoille
tarjottavia työllistymisiä tukevia palveluja ja palvelumalleja, joiden avulla voidaan nykyistä paremmin tunnistaa ja
ratkaista asiakkaiden yksilölliset palvelutarpeet, työllistymisen esteet ja osaamisen kehittämistarpeet. Työllisyyden
kuntakokeilujen myötä Lahden työllisyyspalveluissa keskitytään palvelemaan ja kehittämään palveluita erityisesti
kuntakokeilun kohderyhmille, joita ovat työttömät ja työvoimapalveluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutet-
tuja ansiopäivärahaan, kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat sekä kaikki maahanmuuttajat ja vieraskieliset, jotka ovat
joko työttöminä työnhakijoina tai osallistuvat eri työvoimapalveluihin. Kuntakokeilun kuntien vieraskielisten työnhä-
kijoiden asiakaspalvelu on keskitetty Lahteen.

Lahden seudun kuntakokeilun myötä Lahdessa tehdään entistä tiiviimpää yhteistyötä kokeilun kuntien kanssa.
Työllisyyden kuntakokeilussa tehdään verkostoyhteistyötä kuntien, TE-hallinnon, Päijät-Hämeen hyvinvointialueen,
koulutusorganisaatioiden, elinkeinoelämän sekä välityömarkkinatoimijoiden kesken.

Lahdessa kokeilun tavoitteet ovat työllisyysasteen nostaminen ja uusien työpaikkojen synnyttäminen, osaavan työ-
voiman saatavuuden parantaminen sekä koulutustason nostaminen, työelämävalmiuksien sekä toimintakyvyn
edistäminen ja seudullisen yhteistyön ja elinvoiman vahvistaminen. Tavoitteiden saavuttamiseksi Lahdessa lisätään
ja kehitetään toimenpiteitä, jotka liittyvät työllisyyspalvelujen kokonaisuuden uudelleenorganisointiin sekä työnanta-
ja- ja työnhakijapalvelujen kehittämiseen. Tavoitteita seurataan sekä valtakunnallisesti että alueellisin mittarein.
Työllisyyden kuntakokeilujen asiakastyytyväisyyttä selvitetään kokeilujen aikana valtakunnallisella kyselyllä sekä
paikallisesti sähköisellä asiakaspalautejärjestelmällä.

Työttömien aktivointiasteen nostamisessa panostettiin erityisesti asiakasprosessin järkevöittämiseen ja määrälli-
seen seurantaan. Erillistä kehittämishanketta KELAn, TE-toimiston ja Kelan kanssa ei käynnistetty. Lahden työttö-
mien aktivointiaste oli marraskuun työllisyyskatsauksen mukaan 29,3 %, kun koko maan aktivointiaste oli
30,7 %. Ero valtakunnan aktivointiasteeseen oli enää 1,4 %-yksikköä, kun se vuoden 2023 tavoitteita asetettaessa
syksyllä 2022 oli yli 5 %-yksikköä alhaisempi.

Kuntakokeilu on tiivistänyt yhteistyötä ELY-keskuksen kanssa palveluhankintojen kehittämiseksi mm. hankintojen
sisällön näkökulmasta. Lahti on hyödyntänyt ELY-keskuksen hankintoja oman palvelutuotantomme rinnalla tehok-
kaasti asiakkaidemme työllistymisen ja osaamisen kasvattamisen edistämiseksi. Lisäksi kehitämme edelleen han-
kintojen ja hankkeiden yhteistyön kautta uudenlaisia malleja mm. nuorten työllistymiseen ja koulutukseen hakeu-
tumiseen sekä sosiaalisen tuen ja yritysyrityshankintojen lisäämiseksi.

Lahti on yhdessä Päijät-Hämeen muiden kuntien kanssa perustanut tulosperusteisen dynaamisen hankintarekiste-
rin työllisyyspalvelujen hankkimista varten. Rekisterillä luodaan uutta ja joustavaa maakunnallista mallia hankkia

palveluja, kun kaikki työllisyyspalvelut siirtyvät kuntien vastuulle 1.1.2025. Osana TE2024-uudistuksen valmistelua Päijät-Hämeessä ryhdyttiin toteuttamaan ennakkoon uudenlaista tulosperusteista ja dynaamista hankintarekisteriä, jonka avulla palvelujen hankkimisen prosessi nopeutuu nykyisestä ja tuo hankintoihin joustoa. Tulosperusteisia työllisyyspalveluita voidaan hankkia Päijät-Hämeen kuntien yhteishankinnan kautta tai yksittäisen kunnan tarpeisiin. Hankintarekisteri perustettiin yhteishankintana Lahden kaupungin toimesta, siten että kaikki Päijät-Hämeen kunnan muodostavat hankintarekisteri.

Lahti on mukana koko maata koskevassa työllisyydenhoidon uudistumisessa, jossa kehitetään ja luodaan uusia palvelumalleja ja toimintatapoja. TE2024-uudistuksen valmistelu vaikuttaa työllisyyspalvelujen kehittämistyössä, mutta uudistuksella on merkittäviä vaikutuksia muun muassa työllisyyspalvelujen henkilöstömäärään vuoden 2025 alusta alkaen. Uudistus vaikuttaa myös työllisyyspalvelujen toimitilarapeisiin asiakaspalvelu- ja viranomaistehtävän hoitamista varten. TE2024-valmistelutyön osuus tulee näkymään toiminnan painopisteissä.

TE2024-uudistuksen valmistelun yhteydessä tulee tarkastella nykyisiä työllisyydenhoidon palveluja, rakenteita ja toimintoja niin kaupungin sisäisten toimintojen osalta kuin yhdyspinnoilla ja verkostoissakin, jotta jatkossa kaupunki pystyy toimimaan tehokkaana ja asiakaslähtöisenä palvelujen järjestäjänä. Mahdolliset päällekkäiset toiminnot ja palvelut tulee karsia pois osana uudistustyötä.

TE2024-uudistusta tehdään tiiviissä yhteistyössä maakuntatasolla Hollolan kunnan vetämän Päijät-Hämeen työllisyysaluevalmistelun kanssa. Lahden kaupungin rahoituksella toteutetaan työllisyyttä edistäviä hankkeita, jos ne vastaavat kaupungin strategiasta johdettuihin tavoitteisiin. Monen toimijan verkostolla pyritään ylläpitämään vaikuttavaa ja kehittyvää työllisyydenhoidon palveluvalikoimaa lahtelaisten työnhakijoiden ja elinkeinoelämän tarpeisiin.

4.4.3. Avustukset sekä maksu- ja rahoitusosuudet

Työllisyyspalvelujen tukien, avustusten ja maksujen saajat vahvistetaan käyttösuunnitelmassa niiltä osin, kun aiemmin tehty päätös on sidottu kaupunginvaltuuston myöntämään määrärahaan ja/tai elinvoiman palvelualueen käyttösuunnitelmaan. Muiden avustusten ja tukien saajat päätetään käyttösuunnitelmassa niiltä osin, kun ne edellyttävät vuositasoisia päätöksiä. Elinvoima- ja työllisyysjaosto (ETJ) ja viranhaltijat voivat tehdä uusia erillispäätöksiä avustuksista tai sopimuksista käyttösuunnitelmavuoden aikana käyttösuunnitelmansa puitteissa. Maksatus tehdään aiemmin sovitun mukaisesti ja huomioiden Lahden kaupungin talousarvion toimeenpano-ohjeet (kaupungin hallitus 4.12.2023 § 406). Avustuksen ja tuen saajan tulee raportoida toiminnastaan em. toimeenpano-ohjeen tai tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä tammikuussa myönnettiin seuraavat tuet vuodelle 2024:

Tukien ja maksujen saajat	Tuki, sopimus, maksu tai rahoitusosuus	Euroa, enintään
Avainsäätiö	AvainStartti-hanke	30 000,00
Hämeen Setlementti	Työpolku III -hanke	26 625,00
Inspis Lahti Ry	Työllisty hyvässä seurassa -hanke (TYPO)	20 000,00
Inspis Lahti Ry	Työllisty hyvässä seurassa -hankkeen jatko 7-12/2024	20 000,00
Lahden 4H-yhdistys ry	Digitaalinen työnvälitys Helppi-sovelluksen käyttöönotto	20 340,00
Lahden Diakoniasäätiö	Stoori-työpajahanke	10 415,00
Lahden Romanit Ry	Nikulan toimintakeskuksen toimintakuluissa avustaminen	30 000,00
Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry	Työllisty hyvässä seurassa -hanke (TYPO)	60 000,00
Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry	Työllisty hyvässä seurassa -hankkeen jatko 7-12/2024	60 000,00
Kaikki yhteensä		277 380,00

Valtiontukiarviointi

Avain-säätiö, Hämeen setlementti, Inspis Lahti ry, Lahden 4H-yhdistys ry, Lahden Diakoniasäätiö, Lahden romanit ry ja Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry eivät kyseisen tuen avulla harjoita taloudellista toimintaa, joten EU:n valtiontukisääntelyä ei sovelleta myönnettäviin tukiin. Jos tuen saaja muuten harjoittaa taloudellista toimintaa, on ei-taloudellinen toiminta eriytettävä kirjanpidossa.

Seuraavat tukien ja maksujen saajat vahvistettiin tammikuussa 2024 aiemmin tehtyjen päätösten, jotka ovat sidottuja kaupunginvaltuuston myöntämiin määrärahoihin ja/tai elinvoiman palvelualueen käyttösuunnitelmaan, tai toistaiseksi voimassa olevien sopimusten perusteella:

Tukien ja maksujen saajat	Tuki, sopimus, maksu tai rahoitusosuus	Euroa, enintään
Harjulan Settlementti ry	Ostopalvelusopimus työpajatoiminnasta vuodelle 2024	273 250,00
Kaikki yhteensä		273 250,00

5. Käyttösuunnitelman liitteet

5.1. Liite 1 Lahden Tilakeskuksen talonrakennuksen työohjelma (1 000 euroa)

VUONNA 2024 TOTEUTETTAVAT TALONRAKENNUSTYÖT		28.5.2024		
Työkohte	Valtuuston hyväksymä määräraha	Käyttösuunnitelma		
		Rahoitusvaraus	Aika-taulu	
PERUSPARANNUKSET				
KONSERNIHALLINNON HANKERYHMÄ		782		
jatkuu	Konsernihallinto - Harjun korttelin jatkokäyttö, hankesuunnittelu - Myöhemmin kohdennettavat työt Myöhemmin kohdennettavat työt, hankeryhmä yhteensä		782 336 446 446	1-12
SIVISTYKSEN PALVELUALUEEN HANKERYHMÄ		12 296		
jatkuu	- Myllypohjan monitoimitalo, perusparannus		2 810	6-12
jatkuu	- Kaupunginteatterin perusparannus, hankesuunnittelu ja suunnittelun aloitus		212	1-12
jatkuu	- Pääkirjaston perusparannus, hankesuunnittelu ja suunnittelun aloitus		324	1-12
jatkuu	Päiväkotien perusparannukset		941	
jatkuu	- Renkomäen päiväkodin muutostyöt		110	1-3
jatkuu	- Villähteen päiväkodin lämmitysmuodon muutos		15	
jatkuu	- Myöhemmin kohdennettavat työt		816	
jatkuu	Urheilukeskuksen perusparannukset		2 518	1-12
jatkuu	- Rinnekatsomon perusparannus		1 603	5-12
jatkuu	- Aurinkokatsomon muutokset ja korjaukset		250	5-12
jatkuu	- J-mutkan muutostyöt		141	5-12
jatkuu	- Valomastojen uusiminen, suunnittelun aloitus		10	6-12
jatkuu	- Myöhemmin kohdennettavat työt		514	
jatkuu	Palvelualueen pienet työkohteet		5 491	
jatkuu	- Kartanon (Villähteen) koulun muutostyöt		150	6-9
jatkuu	- Kartanon (Villähteen) koulun liikuntasalirakennuksen korjaus		250	1-3
jatkuu	- Ahtialan terveysaseman korjaus- ja muutostyöt		100	1-2
jatkuu	- Ahtialan koulun sisäilmakorjaukset		500	1-8
jatkuu	- Nastopolin vesikaton korjaus		1 021	5-10
jatkuu	- Nastopolin toiminnalliset muutokset		80	6-8
jatkuu	- Mettiksen liikuntasalin korjaukset		900	4-12
jatkuu	- Renkomäen monitoimitalon pysäköintialue		60	1-4
jatkuu	- Kivimaan monitoimitalo, perusparannus, jälkityöt		10	1-6
jatkuu	- Rakokiven monitoimitalo, jälkityöt		76	1-8
jatkuu	- Historiallisen museon toiminnalliset muutokset, jälkityöt		13	1-6
jatkuu	- Pysäköintialueiden latausinfra/ Sivistyksen palvelualue			
jatkuu	Renkomäen päiväkoti		10	6-12
jatkuu	Renkomäen liikunta- ja pysäköintialue		15	6-12
jatkuu	Launeen monitoimitalo		14	6-12
jatkuu	Tenava-Tonttilan päiväkoti		10	6-12
jatkuu	Kariston koulu ja päiväkoti		13	6-12
jatkuu	Kartanon koulu, Kärnytie (Ersta)		14	6-12
jatkuu	Rakokiven monitoimitalo		41	6-12
jatkuu	Lotilan koulu		15	6-12
jatkuu	Pääkirjasto		12	6-12
jatkuu	Kaupunginteatteri		16	6-12
jatkuu	- iLOQ S10 Online oviympäristöön/ Sivistyksen palvelualue			
jatkuu	Jalkarannan monitoimitalo		15	6-12
jatkuu	Liipolan monitoimitalo		17	6-12
jatkuu	- Myöhemmin kohdennettavat työt		2 138	
jatkuu	Myöhemmin kohdennettavat työt, toimiala yhteensä		3 468	

MUUN VUOKRAUSTOIMINNAN HANKERYHMÄ		1 750		
	- Tapanilan hiihtomaja		1 300	4-10
	- Urheilukeskuksen klubirakennus		200	4-10
jatkuu	- Lahden kylän kansakoulun korjaus, loppurahoitus		490	1-6
	- Sibeliustalon julkisivujen korjaus, suunnittelun aloitus		50	6-12
	- Sibeliustalon pysäköintialueen latausinfra		14	6-12
	Myöhemmin kohdennettavat työt, hankeryhmä yhteensä		-304	
PERUSPARANNUKSET YHTEENSÄ		14 828		

KORVAUSINVESTOINNIT				
SIVISTYKSEN PALVELUALUEEN HANKERYHMÄ		18 407		
jatkuu	- Myllypohjan monitoimitalo, uudisrakennus		6410	8-12
jatkuu	- Ahtialan koulun laajennus		2247	1-10
jatkuu	- Kaarikadun päiväkodin uudisrakennus		4502	3-12
	- Paavolan päiväkodin uudisrakennus		336	4-12
	- Mukkulan monitoimitalo, uudisrakennus		1835	1-12
jatkuu	- Kisapuiston pääkatsomorakennus		2485	1-12
	- Maaumalan uusiminen		592	1-12
jatkuu	- Renkomäen monitoimitalo, loppurahoitus		10	1
	Myöhemmin kohdennettavat työt, hankeryhmä yhteensä		-10	
KORVAUSINVESTOINNIT YHTEENSÄ		18 407		

UUSINVESTOINNIT				
SIVISTYKSEN PALVELUALUEEN HANKERYHMÄ		20 000		
	- alkuperäinen määräraha	0		
	- LTA	20 000		
	Suurhalli- ja messuhallikiinteistön hankinta		20 000	3
	Traktorihalli Isorantaan		60	9-11
	Myöhemmin kohdennettavat työt, hankeryhmä yhteensä		-60	
UUSINVESTOINNIT YHTEENSÄ		0		

KESKENERÄISET HANKKEET		1 500		
------------------------	--	-------	--	--

Perusparannus yhteensä	14 828
Korvausinvestoinnit yhteensä	18 407
Uusinvestoinnit	20 000
Keskeneräiset yhteensä	1 500
TALONRAKENNUS YHTEENSÄ	54 735

5.2. Liite 2 Osamäärärahat yksiköittäin

Osamäärärahat (määrärahat ja tuloarviot) jaetaan käyttösuunnitelmassa kustannuspaikkatasoille sitovuustasojen sisällä. Osamäärärahoja voidaan käyttösuunnitelmavuoden aikana siirtää ilman toimielinkäsittelyä kustannuspaikkojen välillä niin, että muutos ei vaikuta sitovuustason määrärahoihin. Lahden Tilakeskuksen tuloslaskelma on esitetty käyttösuunnitelmassa ao. taseyksikön kohdalla.

5.2.1. KV ja KH, kaupunginjohtaja ja konsernihallinnon vastuualue

		Toimintatuotot	Toimintakulut	Toimintakate
Sitova määräraha ja tuloarvio		7 666 700	49 153 300	-41 486 600
TU10101001	Kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus	0	22 747 800	-22 747 800
101010010	Kaupunginvaltuusto		1 050 400	
101010012	Kaupunginhallitus		3 640 500	
101010016	Konserni- ja tilajaosto		56 900	
101010017	Elinvoima- ja työllisyysjaosto		53 000	
101010018	Sisäinen tarkastus		118 700	
101010020	Kh:n käytettävissä olevat määrärahat		2 324 900	
101010021	Kaupunkitasoiset yhteiskustannukset		13 250 600	
	Tasausmaksu 7,1 milj. euroa			
	Osuus verotuskustannuksiin 1,4 milj.euroa			
	Vanhat eläkkeet -0,3 milj. euroa			
101010023	Jäsenmaksut		2 124 000	
101010024	Toimikunnat		88 000	
101010026	Ystävyysskaupunkiasiat		40 800	
TU10101003	Viestintä	0	2 577 400	-2 577 400
101010030	Viestintä		2 577 400	
TU10101090	Vahinkorahasto	0	52 000	-52 000
101010900	Vahinkorahasto		52 000	
TU10101600	Vaalit	400 000	819 500	-419 500
101016002	EU-vaalit		266 000	
101016003	Presidentinvaalit		516 200	
101016004	Keskusvaalilautakunta		37 300	
TU10101200	Konsernijohto ja omistajaohjaus	0	2 661 400	-2 661 400
101012000	Konsernijohto		234 900	
101012015	Omistajaohjaus		301 700	
101012019	Konsernipalvelujen yhteiskustannukset		2 124 800	
TU10101202	Talouspalvelut	27 500	2 471 200	-2 443 700
101012008	Rahoituspalvelut		499 500	
101012009	Taloussuunnittelu		520 200	
101012010	Talouspalvelut		334 600	
101012100	Controllervalvelut		763 800	
101012120	Hankintapalvelut		353 100	
TU10101203	Henkilöstöpalvelut	855 000	5 586 900	-4 731 900
101012030	Henkilöstöpalvelut		2 642 000	
101012032	Palvelussuhdepalvelut		270 700	
101012040	Rekrytointi ja osaamisen kehittäminen		358 300	
101012050	Henkilöstön työterveydenhuolto		1 750 000	
101012055	Henkilöstöjärjestöt		255 600	
101012060	Työhyvinvointivaltuudet		310 300	

		Toimintatuotot	Toimintakulut	Toimintakate
TU10101204	Kehityspalvelut	236 200	9 644 700	-9 408 500
101012020	Kehityspalvelut		1 016 100	
101012021	Tietohallinto		5 862 100	
101012022	Tilasto- ja tietopalvelut		410 100	
101012023	Strategiatyö		50 000	
101012210	Palvelutori	199 500	1 784 700	
101012220	Lahti-Piste	30 400	521 700	
TU10101207	Kaupunginkanslia	0	1 890 400	-1 890 400
101012070	Kaupunginkanslia		165 200	
101012071	Asiakirjahallinto ja arkistotoimi		761 300	
101012075	Hallintopalvelut		963 900	
TU10101208	Lakipalvelut	0	497 100	-497 100
101012002	Lakipalvelut		497 100	
TU10101700	Korvaukset konserniyhtiöiltä	6 148 000	204 900	5 943 100
101017000	Korvaukset konserniyhtiöiltä		204 900	

Tarkastustoimi

		Toimintatuotot	Toimintakulut	Toimintakate
Sitova määräraha ja tuloarvio		0	390 600	-390 600
TU10101100	Tarkastustoimi	0	390 600	-390 600
101011000	Tarkastustoimisto		229 700	
101011001	Tarkastuslautakunta		100 900	
101011002	Tilintarkastus		60 000	

Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot

		Toimintatuotot	Toimintakulut	Toimintakate
Ei kaupunginvaltuustoon nähden sitova		2 120 000	0	2 120 000
TU10101800	Maa-alueiden myyntivoitot ja -tappiot	2 120 000	0	2 120 000
101018000	Maa-alueiden myyntitappiot		0	
TU10101802	Muun käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot	0	0	0
101018020	Muun käyttöomaisuuden myyntitappiot		0	

5.2.2. Elinvoiman palvelualue

Kasvupalvelut-vastuualue

	Toimintatuotot	Toimintakulut	Toimintakate
Sitova toimintakate	2 375 500	13 131 000	-10 755 500
TU10101400 Elinkeinotoimi	0	2 614 000	-2 614 000
101014000 LADEC Oy		1 873 000	
101014001 Lahti region Oy		541 000	
101014002 Yrityspalveluseteli		200 000	
TU10101401 Korkeakoulutoiminta	0	2 110 000	-2 110 000
101014012 Kesäyliopistoyhdistys		110 000	
101014015 LUT-yliopisto		1 000 000	
101014016 Helsingin yliopisto		1 000 000	
TU10101403 Strategiset kehittämiskohteet	1 448 000	5 799 800	-4 351 800
101014036 Muut strategiset kehittämiskohteet		1 724 400	
101014037 Eteläisen Päijät-Hämeen maaseudun kehitt		50 200	
101014038 Lahti City		63 000	
101014039 Sisäiset projektit		2 356 300	
101014040 Tapahtumien tukeminen		1 605 900	
TU10101410 Muut EVP-palvelut	0	1 560 200	-1 560 200
101014100 Yht.palvelut yhteiskustannukset		1 056 200	
101014105 Ympäristökehitys		504 000	
TU10101420 Maahanmuuttotyö	927 500	1 047 000	-119 500
101014201 Kotouttaminen		758 900	
101014202 Alueellinen integraatiopalvelupiste		288 100	

Työllisyyspalvelut-vastuualue

	Toimintatuotot	Toimintakulut	Toimintakate
Sitova toimintakate	1 688 400	27 262 100	-25 573 700
TU10101900 TP Työllisyyspalvelut	443 500	2 937 100	-2 493 600
101019000 TP työllisyyspalvelut		2 292 000	
101019001 TP Sisäiset projektit		645 100	
	Toimintatuotot	Toimintakulut	Toimintakate
TU10101910 TP Kokeilutoimisto	1 182 000	3 804 000	-2 622 000
101019120 TP Yhteiset tukipalvelut		251 300	
101019121 TP Nuorten palkkatukityöllistäminen		991 000	
101019122 TP Velvoitetyöllistäminen		909 900	
101019123 TP Palkkatukityöllistäminen		887 400	
101019141 TP Kesätyöt		194 400	
101019142 TP Kesätyösetelit		270 000	
101019143 TP Lahti-lisät		300 000	
TU10101950 TP Asiakaspalvelut	62 900	20 521 000	-20 458 100
101019500 TP Asiakaspalvelut		955 500	
101019501 TP Työmarkkinatuen kuntaosuus		16 000 000	
101019502 TP Yhteistyöprojektit		300 000	
101019503 TP Alkupalvelut		679 600	
101019521 TP Monialaiset palvelut		1 159 900	
101019540 TP Nuorten palvelut		572 600	
101019560 TP Aikuisten palvelu		503 800	
101019580 TP Vieraskielisten palvelut		349 600	

5.3.Liite 3 Laskentatunnisteet ja hyväksyjät

Käyttösuunnitelmassa päätetyistä hyväksymisoikeuksien muutoksista päätetään erikseen vuoden aikana tai ne ovat voimassa seuraavan vuoden käyttösuunnitelman hyväksymiseen asti.

5.3.1. Lahden kaupunki, yleiset osat

Tulos-yksikkö	Kustannuspaikka	Sisäinen tilaus / Tarkennus prr-osa	Hyväksyjä	Varahyväksyjä
Lahti				
Talousarvion tulos- ja rahoituslaskelmaosa				
-	Verotulot		Talousjohtaja	Laskentapäällikkö
	Valtionosuudet		Talousjohtaja	Laskentapäällikkö
	Korkotulot ja -menot		Talousjohtaja	Rahoituspäällikkö
	Muut rahoitustulot ja -menot		Talousjohtaja	Rahoituspäällikkö
	Antolainat		Talousjohtaja	Rahoituspäällikkö
	Lainojen lyhennykset		Talousjohtaja	Rahoituspäällikkö
	Lainanotto		Talousjohtaja	Rahoituspäällikkö
Talousarvion Investointiosa				
-	Arvopaperit		Talousjohtaja	Rahoituspäällikkö
	ICT-investoinnit		Tietohallintojohtaja	IT-controller
Pankkitapahtumien allekirjoitusoikeudet				
-	-		Talousjohtaja	-
			Rahoituspäällikkö	-
			Laskentapäällikkö	-
			Henkilöstöjohtaja	-
			Kehittämisjohtaja	-
			Rahoitussuunnittelija	-
			Rahoitusassistentit	-
			Hallintojohtaja	-
			Lakiasiaintojohtaja	-
Koko kaupunkia koskien				
-	Tiitoimiston kirjanpitiöviennit/muistiot	Provincia Oy:n laatimat kaupungin kirjanpitiövientejä koskevat muistiot	Controller	Controller
	Alle 50 euron yksikkökohtaisesti olevat vakiokorvaukset perintäkuluista ja perintäkukululaskut	Tositteet lähetetään infokiertoon palvelualueille (taloustiimi 20.6.2013 § 4 Pienten perintäkukululaskujen hyväksyntä)	Talousjohtaja	Rahoituspäällikkö
	Lahden kaupungin palkkoihin liittyvät tiilitykset, kuten VaEL-, ay- ja KuEL-tiilitykset, ulosotot sekä maksumääräyspalkat	-	Provincia Oy:n kirjanpidon ja palkkahallinnon hyväksymisoikeudet omaavat vastuuhenkilöt	-

5.3.2. KV ja KH, kaupunginjohtaja ja konsernihallinto

Tulos-yksikkö	Kustannuspaikka	Sisäinen tilaus / Tarkennus prr-osa	Hyväksyjä	Varahyväksyjä
Konsernihallinto				
Talousarvion investointiosa				
-	Investointeihin ja irtaimen omaisuuteen liittyvät kirjaukset		Talousjohtaja	Laskentapäällikkö
Koko konsernihallintoa koskien				
-	Tasetileihin liittyvät kirjaukset/kohdistukset		Talousjohtaja	Laskentapäällikkö
	Sisäiset tositteet	Oman vastuuyksikön osalta kaupungin sisäiset tositteet	Taloussihteeri	Taloussihteeri
	Kaikki konsernihallinnon tulo- ja menotositteet		Talousjohtaja	Konsernihallinnon johtaja
	Kaikki konsernihallinnon tulo- ja menotositteet, kesäajan varahyväksyjä	Varahyväksymisoikeudet 1.-31.7.2024	-	Tietohallintojohtaja
		Varahyväksymisoikeudet 15.-21.7.2024	-	Lakiasiaintojohtaja
		Varahyväksymisoikeudet 22.-31.7.2024	-	Hallintojohtaja

KV ja KH, kaupunginjohtaja ja konsernihallinnon vastuualue

Tulos-yksikkö	Kustannuspaikka	Sisäinen tilaus / Tarkennus prr-osa	Hyväksyjä	Varahyväksyjä
	Talousarvion investointiosa			
-	Investointeihin ja irtaimen omaisuuteen liittyvät kirjaukset		Talousjohtaja	Laskentapäällikkö
	Koko KV ja KH, kaupunginjohtaja ja konsernihallinnon vastuualuetta koskien			
-	Tasetileihin liittyvät kirjaukset/kohdistukset		Talousjohtaja	Laskentapäällikkö
	Kaikki vastuualueen tulo- ja menotositteet		Talousjohtaja	Konsernihallinnon johtaja
10101001	Kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus			
101010010	Kaupunginvaltuusto		Hallintojohtaja	Konsernihallinnon johtaja
101010012	Kaupunginhallitus		Hallintojohtaja	Konsernihallinnon johtaja
		Kaupunginhallituksen avustukset	Konsernihallinnon johtaja	Talousjohtaja
		101010001 Mainos- ja markkinointikulut	Konsernihallinnon johtaja	Hallintojohtaja
		101010006 Kaupunginjohtajan tehtävään liittyvät laskut	Kh:n puheenjohtaja	Kh:n I varapuheenjohtaja
101010016	Konserni- ja tilajaosto		Konsernihallinnon johtaja	Hallintojohtaja
101010017	Elinvoima- ja työllisyysjaosto		Elinvoimajohtaja	Hallintojohtaja
101010018	Sisäinen tarkastus		Kaupunginjohtaja	Konsernihallinnon johtaja
101010020	Kh:n käytettävissä olevat määrärahat		Konsernihallinnon johtaja	Hallintojohtaja
101010021	Kaupunkitasoiset yhteiskustannukset		Talousjohtaja	Konsernihallinnon johtaja
101010023	Jäsenmaksut		Talousjohtaja	Konsernihallinnon johtaja
101010024	Toimikunnat		Hallintojohtaja	Konsernihallinnon johtaja
101010026	Ystävyysskaupunkiasiat		Konsernihallinnon johtaja	Hallintojohtaja
10101090	Vahinkorahasto			
101010900	Vahinkorahasto		Konsernihallinnon johtaja	Talousjohtaja
10101600	Vaalit			
101016000	Kunnallisvaalit		Keskusvaalilautakunnan sihteeri	Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja
101016001	Eduskuntavaalit		Keskusvaalilautakunnan sihteeri	Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja
101016002	EU-vaalit		Keskusvaalilautakunnan sihteeri	Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja
101016003	Presidentinvaalit		Keskusvaalilautakunnan sihteeri	Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja
101016004	Keskusvaalilautakunta		Keskusvaalilautakunnan sihteeri	Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja
101016005	Aluevaalit		Keskusvaalilautakunnan sihteeri	Keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja
10101200	Konsernijohto ja omistajaohjaus			
101012000	Konsernijohto		Konsernihallinnon johtaja	Talousjohtaja
101012015	Omistajaohjaus		Omistajaohjauksen johtaja	Konsernihallinnon johtaja
		Omistajaohjauksen johtajan tehtävään liittyvät laskut	Konsernihallinnon johtaja	Konsernihallinnon johtajan sijainen
101012019	Konsernipalvelujen yhteiskustannukset		Talousjohtaja	Konsernihallinnon johtaja
10101202	Talouspalvelut			
101012010	Talouspalvelut		Talousjohtaja	Laskentapäällikkö, rahoituspäällikkö, johtava controller
		Talousjohtajan tehtävään liittyvät laskut	Konsernihallinnon johtaja	Konsernihallinnon johtajan sijainen
101012008	Rahoituspalvelut		Rahoituspäällikkö	Rahoitussuunnittelija
		Rahoituspäällikön tehtävään liittyvät laskut	Talousjohtaja	Laskentapäällikkö
101012009	Taloussuunnittelu		Laskentapäällikkö	Controller
		Laskentapäällikön tehtävään liittyvät laskut	Talousjohtaja	Konsernihallinnon johtaja
101012100	Controllerpalvelut		Johtava controller	Controller
		Johtavan controllerin tehtävään liittyvät laskut	Talousjohtaja	Laskentapäällikkö
101012120	Hankintapalvelut		Hankintapäällikkö	Talousjohtaja
		Hankintapäällikön tehtävään liittyvät laskut	Talousjohtaja	Laskentapäällikkö
10101203	Henkilöstöpalvelut			
101012030	Henkilöstöpalvelut		Henkilöstöjohtaja	Palvelussuhdepäällikkö
		Henkilöstöjohtajan tehtävään liittyvät laskut	Kaupunginjohtaja	Kaupunkikehitysjohtaja, sivistysjohtaja
101012032	Palvelussuhdepalvelut		Henkilöstöjohtaja	Palvelussuhdepäällikkö
101012040	Rekrytointi ja osaamisen kehittäminen (ent. Henkilöstön koulutus)		Henkilöstöjohtaja	Palvelussuhdepäällikkö
101012050	Henkilöstön työterveydenhuolto		Henkilöstöjohtaja	Palvelussuhdepäällikkö
101012055	Henkilöstöjärjestöt		Henkilöstöjohtaja	Palvelussuhdepäällikkö
101012060	Työhyvinvointivaltuutetut		Henkilöstöjohtaja	Palvelussuhdepäällikkö

Tulos-yksikkö	Kustannuspaikka	Sisäinen tilaus / Tarkennus prr-osa	Hyväksyjä	Varahyväksyjä
10101204	Kehityspalvelut			
	101012020 Kehityspalvelut		Kehittämisjohtaja	Tietohallintojohtaja
		Kehittämisjohtajan tehtävään liittyvät laskut	Konsernihallinnon johtaja	Konsernihallinnon johtajan sijainen
	101012021 Tietohallinto		Tietohallintojohtaja	IT-controller, pääsuunnittelija
		Tietohallintojohtajan tehtävään liittyvät laskut	Kehittämisjohtaja	Konsernihallinnon johtaja
	101012022 Tilasto- ja tietopalvelut		Kehittämispäällikkö	Kehittämisjohtaja
		Kehittämispäällikön tehtävään liittyvät laskut	Kehittämisjohtaja	Tietohallintojohtaja
	101012023 Strategiatyö		Kehittämisjohtaja	Tietohallintojohtaja
10101221	Palvelutori			
	101012210 Palvelutori		Palvelutoripäällikkö	Kehittämisjohtaja
		Palvelutoripäällikön tehtävään liittyvät laskut	Kehittämisjohtaja	Tietohallintojohtaja
10101222	Lahti-Piste			
	101012220 Lahti-Piste		Asiakaspalvelupäällikkö	Kehittämisjohtaja
		Asiakaspalvelupäällikön tehtävään liittyvät laskut	Kehittämisjohtaja	Tietohallintojohtaja
10101207	Kaupunginkanslia			
	101012070 Kaupunginkanslia		Hallintojohtaja	Hallintopäällikkö
		Hallintojohtajan tehtävään liittyvät laskut	Konsernihallinnon johtaja	Konsernihallinnon johtajan sijainen
	101012071 Asiakirjahallinto ja arkistotoimi		Hallintojohtaja	Hallintopäällikkö
	101012075 Hallintopalvelut		Hallintojohtaja	Hallintopäällikkö
10101208	Lakipalvelut			
	101012002 Lakipalvelut		Lakiasiaintohtaja	Juristi
		Lakiasiaintohtajan tehtävään liittyvät laskut	Konsernihallinnon johtaja	Konsernihallinnon johtajan sijainen
10101003	Viestintä			
	101010030 Viestintä		Viestintäjohtaja	Viestintäpäällikkö
		Viestintäjohtajan tehtävään liittyvät laskut	Konsernihallinnon johtaja	Konsernihallinnon johtajan sijainen
10101700	Korvaukset konserniyhtiöiltä			
	101017000 Korvaukset konserniyhtiöiltä		Talusojohtaja	Laskentapäällikkö

Tarkastustoimi

Tulos-yksikkö	Kustannuspaikka	Sisäinen tilaus / Tarkennus prr-osa	Hyväksyjä	Varahyväksyjä
Tarkastustoimi				
10101100	Tarkastustoimi			
	101011000 Tarkastustoimisto		Tarkastusjohtaja	Tarkastaja, kaupunginjohtaja
		Tarkastusjohtajan tehtävään liittyvät laskut	Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja	Kaupunginjohtaja
	101011001 Tarkastuslautakunta		Tarkastusjohtaja	Tarkastaja, kaupunginjohtaja
	101011002 Tilintarkastus		Tarkastusjohtaja	Tarkastaja, kaupunginjohtaja

5.3.3. Lahden Tilakeskus -taseyksikkö

Tulos-yksikkö	Kustannuspaikka	Sisäinen tilaus / Tarkennus pr-osa	Hyväksyjä	Varahyväksyjä
Lahden Tilakeskus -taseyksikkö				
Koko Lahden Tilakeskusta koskien				
-	-	Kaikki vastuualueen tulo- ja menotositteet	Toimitilajohtaja	Rakennuttajapäällikkö, kiinteistöaloussuunnittelija
10208610	Tilahallinto			
	102099000	Tilahallinto	Kiinteistöaloussuunnittelija	Kiinteistöpäällikkö
		Kiinteistöaloussuunnittelijan tehtävään liittyvät laskut	Toimitilajohtaja	Rakennuttajapäällikkö
		Kiinteistöpäällikön tehtävään liittyvät laskut	Toimitilajohtaja	Rakennuttajapäällikkö
		Toimitilajohtajan tehtävään liittyvät laskut	Konsernihallinnon johtaja	Konsernihallinnon johtajan sijainen
10208620	Kiinteistöjen erillispalvelut			
	Erilliskustannukset			
	102006100	Valvontakamerat	Kiinteistöpäällikkö	Sähkötekniikko
	102006110	Laskutettavat valvontakamerat	Kiinteistöpäällikkö	Sähkötekniikko
	102006300	Esco-hanke	Kiinteistöpäällikkö	Kiinteistöaloussuunnittelija
	102006400	Ajanseuranta (timecon yp)	Kiinteistöpäällikkö	Sähkötekniikko
10208630	Rakennusten ylläpito			
	Pääomakustannukset (poisto ja korko)			
	102000100	Poistot	Kiinteistöaloussuunnittelija	Kiinteistöpäällikkö
	102000200	Lainojen korkomenot	Kiinteistöaloussuunnittelija	Kiinteistöpäällikkö
	102000300	Myyntitappiot (poistoero, varaukset, rahastot)	Kiinteistöaloussuunnittelija	Kiinteistöpäällikkö
	Isännöinti			
	102001000	Muut isännöinnin kustannukset	Kiinteistöaloussuunnittelija	Kiinteistöpäällikkö
	102001100	Vakuutukset	Kiinteistöaloussuunnittelija	Kiinteistöpäällikkö
	102001500	Vartiointi	Kiinteistöpäällikkö	Kiinteistöaloussuunnittelija
	102001600	Siivous	Kiinteistöpäällikkö	Kiinteistöaloussuunnittelija
	102002600	Kulutusseuranta	Kiinteistöpäällikkö	Kiinteistöaloussuunnittelija
	102002700	Vesi ja jätevesi	Kiinteistöaloussuunnittelija	Kiinteistöpäällikkö
	102002800	Lämpö	Kiinteistöaloussuunnittelija	Kiinteistöpäällikkö
	102002900	Sähkö	Kiinteistöaloussuunnittelija	Kiinteistöpäällikkö
	Vuokramenot			
	102001200	Ulkoiset vuokramenot	Toimitilajohtaja	Tilapalvelupäällikkö
	102001300	Maanvuokrat (sisäiset)	Kiinteistöaloussuunnittelija	Tilapalvelupäällikkö
	Rakennusten kunnossapito			
	102009010	Rakennuttajan kustannukset	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009020	Kunto- ja sisäilmatutkimukset	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009030	Tietojärjestelmät	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009100	Kunnossapito, oma tuotanto	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009410	Ikkunat	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009430	Lukitustyöt	Kunnossapidon asiantuntija	Kiinteistöpäällikkö
	102009521	Rakennustekniset työt	Kunnossapidon asiantuntija	Kiinteistöpäällikkö
	102009522	Maalaustyöt	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009523	Matto- ja lattiapinnoitustyöt	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009524	Saumaustyöt	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009551	Pelti- ja metallityöt	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009560	Asfalttityöt	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009610	Kalusteet, laitteet ja koneet	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009620	Keittiölaitehankinnat (ktalous)	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009710	Lämpö- ja vesilaitteet	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009720	Ilmastointilaitteet	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009721	Rakennusautomaatio	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009722	Ilmanvaihtokanavien nouhaus	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009723	Sprinklerihuollot	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009724	Palohuollot	Kunnossapidon asiantuntija	Kiinteistöpäällikkö
	102009730	Sähkötyöt	Kunnossapidon asiantuntija	Kiinteistöpäällikkö
	102009758	Ilkivalta	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009759	Graffitien poisto	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009980	Muut työt ja hankinnat, rakennussivous	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009981	Ulkovarusteet	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö

Tulos-yksikkö	Kustannuspaikka	Sisäinen tilaus / Tarkennus pr-osa	Hyväksyjä	Varahyväksyjä
	Ohjelmoitu kunnossapito			
	102009011	Rakennuttajan kustannukset	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009910	Suunnittelu- ja tutkimukset	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009920	Rakennustekniset työt	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009921	Maalauustyöt	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009923	Saumaustyöt	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009924	Pelti- ja metallityöt	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009925	Asfalttityöt	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009926	Ikkunat	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009927	Lukitustyöt	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009928	Matto- ja lattiapinnoitustyöt	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009929	Ilmanvaihtotyöt	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009931	Putkityöt	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009933	Rakennusautomaatio	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009934	Ilmanvaihtokanavien nouhaus	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009935	Sprinklerihuollot	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009936	Palohuollot	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009940	Sähkötyöt	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009950	Muut urakat	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	Laitahuolto			
	102005400	Palohuollot	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102005450	Sprinklerihuollot	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102005600	Kylmäkone- ja jäähytysuollot	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102005700	Hissihuollot	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102005910	Keittiölaitehuollot	Kunnossapidon asiantuntija	Kiinteistöpäällikkö
	102005920	Keittiön kylmälaitetyöt	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102005930	Rakennusautomaatio	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102005940	IV-huollot, myös suodattimet	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102005950	LV-huollot	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102005960	Sähkölaitehuollot	Kunnossapidon asiantuntija	Kiinteistöpäällikkö
	Jätehuolto			
	102007500	Jätehuolto	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102007550	Kaivojen tyhjennykset	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	Kiinteistönhoito			
	102001700	Kiinteistönhoito, sopimusperusteiset	Kunnossapidon asiantuntija	Kiinteistöpäällikkö
	102001720	Kiinteistönhoito, lisätyöt	Kunnossapidon asiantuntija	Kiinteistöpäällikkö
	102001750	Kiinteistönhoito, oma tuotanto	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102001710	Lumityöt	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102001800	Vahtimestaripalvelut	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102001900	Ulkoalueiden hoito	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102001910	Ulkovarusteet	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	Tilajärjestelyt			
	102009810	Rakennusaputyöt, muutot ja siirrot, rakennussiivous	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009820	Purkutyöt	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	Projektit			
	102009012	Rakennuttajan kustannukset	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009912	Suunnittelu- ja tutkimukset	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009922	Rakennustekniset työt	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009937	Rakennusten purku	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009938	Putkityöt	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009939	Ilmanvaihtotyöt	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009941	Rakennusautomaatio	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009942	Sähkötyöt	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102009952	Muut urakat	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö
	102001202	Väliaikaistilojen vuokrat	Tilapalvelupäällikkö	Kiinteistöpäällikkö
	102006666	Sisäiset ostot	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö

Tulos-yksikkö	Kustannuspaikka	Sisäinen tilaus / Tarkennus pr-osa		Hyväksyjä	Varahyväksyjä	
10209999	Talonrakennus					
	Talonrakennus					
	102099999 Talonrakennus	T-1020-xxxxx Kaikki investointikohteet		Rakennuttajapäällikkö	Projektipäällikkö	
		T-1020-101002 Kaupungintalon perusparannus		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-591057 Renkomäki pk muutostyöt ja piha		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-551031 Ahtialan koulun sisäilmakorjaukset		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-551032 Ahtialan terveysaseman korjaus ja muutostyöt		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-591055 Mettis liikuntasalin rakenteiden perusparannus		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-591050 Renkomäen monitoimitalon pysäköintialue		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-591058 Villähteen koulun muutostyöt		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-561005 Pääkirjaston perusparannuksen hankesuunnittelu		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-901022 Lahden kylän kansakoulun korjaus		Rakennuttajapäällikkö	Projektipäällikkö	
		T-1020-901023 Tapanilan hihtomajan korjaukset		Rakennuttajapäällikkö	Projektipäällikkö	
		T-1020-552018 Myllypohjan monitoimitalo		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-552019 Kaarikadun pk uudisrakennus		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-591053 Kisapuiston pääkatsomorakennus		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-552030 Ahtialan koulun laajennus		Rakennuttajapäällikkö	Projektipäällikkö	
		T-1020-552031 Mukkulan monitoimitalon hankesuunnittelu		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-591062 Villähteen koulun liikuntasalirak korjaustyöt		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-552003 Rakokiven monitoimitalon jälkityöt		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-101004 Harjun korttelin jatkokäyttö		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-571029 Rinnekatsomon perusparannus		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-571030 Aurinkokatsomon muutokset ja korjaukset		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-571031 J-mutkan muutostyöt		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-551033 Nastopolin vesikatkon korjaus		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-551034 Nastopolin toiminnalliset muutokset		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-901028 Urheilukeskuksen klubirakennus		Rakennuttajapäällikkö	Projektipäällikkö	
		T-1020-552032 Paavolan päiväkodin uudisrakennus		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-552033 Maaumalan uusiminen		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-591060 Kaupunginteatterin perusparannuksen hankesuunnittelu		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-551027 Myllypohjan monitoimitalo, perusparannus		Projektipäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-521027 Villähteen pk lämmitysmuoto		Kiinteistöpäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-571032 Valomastojen uusiminen		Rakennuttajapäällikkö	Kiinteistöpäällikkö	
		T-1020-591070 Renkomäen päiväkotitalausinfra		Kiinteistöpäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-591071 Renkomäen liikunta- ja pysäköintialue latausinfra		Kiinteistöpäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-591072 Launeen monitoimitalo latausinfra		Kiinteistöpäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-591073 Tenava-Tonttilan päiväkotitalausinfra		Kiinteistöpäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-591074 Kariston koulu ja päiväkotitalausinfra		Kiinteistöpäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-591075 Kartanon koulu, Kärrytie (Ersta) latausinfra		Kiinteistöpäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-591076 Rakokiven monitoimitalo latausinfra		Kiinteistöpäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-591077 Lotilan koulu latausinfra		Kiinteistöpäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-591078 Pääkirjasto latausinfra		Kiinteistöpäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-591079 Kaupunginteatteri latausinfra		Kiinteistöpäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-591080 Jalkarannan monitoimitalo lukitustyöt		Kiinteistöpäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-591081 Liipolan monitoimitalo lukitustyöt		Kiinteistöpäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
		T-1020-901030 Sibeliustalon julkisivujen korjaus, suunnittelun aloitus		Rakennuttajapäällikkö	Kiinteistöpäällikkö	
		T-1020-901031 Sibeliustalon pysäköintialueen latausinfra		Kiinteistöpäällikkö	Rakennuttajapäällikkö	
	Irtain omaisuus					
	-	Irtaimen omaisuuden hankinnat	I-1020-xxxxx	Irtaimen hankinnat, keittiölaiteinvestoinnit	Kiinteistöpäällikkö	Tilapalvelupäällikkö

Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot

Tulos-yksikkö	Kustannuspaikka	Sisäinen tilaus / Tarkennus pr-osa	Hyväksyjä	Varahyväksyjä
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot				
10101800	Maa-alueiden myyntivoitot ja -tappiot			
	101018000 Maa-alueiden myyntitappiot		Talousjohtaja	Laskentapäällikkö, rahoituspäällikkö
10101801	Rakennusten myyntivoitot ja -tappiot			
	101018010 Rakennusten myyntitappiot		Talousjohtaja	Laskentapäällikkö, rahoituspäällikkö
10101802	Muun käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot			
	101018020 Muun käyttöomaisuuden myyntitappiot		Talousjohtaja	Laskentapäällikkö, rahoituspäällikkö

Ostot hyvinvointiyhtymältä

Tulos-yksikkö	Kustannuspaikka	Sisäinen tilaus / Tarkennus pr-osa	Hyväksyjä	Varahyväksyjä
Ostot hyvinvointiyhtymältä				
10103999	Sosiaali- ja terveydenhuolto, ostopalvelu			
	101039990 Sosiaali- ja terveystalvelut		Talousjohtaja	Laskentapäällikkö

5.3.4. Elinvoiman palvelualue

Tulos-yksikkö	Kustannuspaikka	Sisäinen tilaus / Tarkennus pr-r-osa	Hyväksyjä	Varahyväksyjä	
Elinvoiman palvelualue					
Talousarvion investointiosa					
-	Investointeihin ja irtaimen omaisuuteen liittyvät kirjaukset		Elinvoimajohtaja	Kehitysjohtaja, työllisyyspalvelujohtaja	
Koko elinvoiman palvelualueetta kosken					
-	Tasetileihin liittyvät kirjaukset/kohdistukset		Elinvoimajohtaja	Kehitysjohtaja, työllisyyspalvelujohtaja	
	Sisäiset tositteet	Oman vastuuyksikön osalta kaupungin sisäiset tositteet	Taloussihteeri	Taloussihteeri	
	Kaikki palvelualueen tulo- ja menotositteet		Elinvoimajohtaja	Kehitysjohtaja, työllisyyspalvelujohtaja	
Kasvupalvelut-vastuualue					
10101400	Elinkeinotoimi				
101014000	Lahden seudun kehitys LADEC Oy			Elinvoimajohtaja	Kehitysjohtaja, elinkeinopäällikkö
101014001	Lahti Region Oy			Elinvoimajohtaja	Kehitysjohtaja, elinkeinopäällikkö
101014002	Yrityspalveluseteli			Elinvoimajohtaja	Kehitysjohtaja, elinkeinopäällikkö
10101401	Korkeakoulutolminta				
101014012	Kesäyliopistoyhdistys			Elinvoimajohtaja	Kehitysjohtaja, elinkeinopäällikkö
101014015	LUT-yliopisto			Elinvoimajohtaja	Kehitysjohtaja, elinkeinopäällikkö
101014016	Helsingin yliopisto			Elinvoimajohtaja	Kehitysjohtaja, elinkeinopäällikkö
10101403	Strategiset kehittämiskohteet				
101014036	Muut strategiset kehittämiskohteet			Elinvoimajohtaja	Kehitysjohtaja, elinkeinopäällikkö
101014037	Eteläisen Päijät-Hämeen maaseudun kehittäminen (ETPÄHÄ)			Elinvoimajohtaja	Kehitysjohtaja, elinkeinopäällikkö
101014038	Lahti City			Elinvoimajohtaja	Kehitysjohtaja
101014039	Sisäiset projektit			Elinvoimajohtaja	Kehitysjohtaja, elinkeinopäällikkö
	K-1010-140040	EU, CANEMURE	Ympäristöjohtaja	Elinvoimajohtaja, kehitysjohtaja	
	K-1010-140048	GoGreenRoutes	Ympäristöjohtaja	Elinvoimajohtaja, kehitysjohtaja	
	K-1010-140055	CAMPAIGNers	Ympäristöjohtaja	Elinvoimajohtaja, kehitysjohtaja	
	K-1010-140058	Kaupunkien missio Lahdessa	Ympäristöjohtaja	Elinvoimajohtaja, kehitysjohtaja	
	K-1010-140059	Ilmastobudjetti	Ympäristöjohtaja	Elinvoimajohtaja, kehitysjohtaja	
	K-1010-140060	Kuntanielu	Ympäristöjohtaja	Elinvoimajohtaja, kehitysjohtaja	
	K-1010-140063	CITYSYSTEM	Ympäristöjohtaja	Elinvoimajohtaja, kehitysjohtaja	
	K-1010-140066	Lahti Living Lab – luontopositiivinen elämä	Ympäristöjohtaja	Elinvoimajohtaja, kehitysjohtaja	
	K-1010-140069	Systemic change towards sustainable commuting in Lahti	Ympäristöjohtaja	Elinvoimajohtaja, kehitysjohtaja	
	K-1010-140070	StoPWA (Stormwater purification with construction and demolition waste)	Ympäristöjohtaja	Elinvoimajohtaja, kehitysjohtaja	
	K-1010-140072	Maiستuva ilmatoruoka	Ympäristöjohtaja	Elinvoimajohtaja, kehitysjohtaja	
	K-1010-140074	Kestävän liikenteen pilotit Päijät-Hämeessä (KELPO)	Ympäristöjohtaja	Elinvoimajohtaja, kehitysjohtaja	
	K-1010-140075	SOFTacademy	Ympäristöjohtaja	Elinvoimajohtaja, kehitysjohtaja	
101014040	Tapahtumien tukeminen			Elinvoimajohtaja	Tapahtumapäällikkö, kehitysjohtaja
10101410	Muut EVP-palvelut				
101014100	Yht.palvelut yhteiskustannukset			Elinvoimajohtaja	Kehitysjohtaja, elinkeinopäällikkö
		Elinvoimajohtajan tehtävään liittyvät laskut	Kaupunginjohtaja	Kaupunkikehitysjohtaja, sivistysjohtaja	
101014105	Ympäristökehitys			Ympäristöjohtaja	Elinvoimajohtaja, kehitysjohtaja
		Ympäristöjohtajan tehtävään liittyvät laskut	Elinvoimajohtaja	Kehitysjohtaja	
10101420	Maahanmuuttotyö				
101014201	Kotouttaminen			Kansainvälisen osaamisen päällikkö	Elinvoimajohtaja, kehitysjohtaja
		Kansainvälisen osaamisen päällikön tehtävään liittyvät laskut	Elinvoimajohtaja	Kehitysjohtaja	
101014202	Alueellinen integraatiopalvelupiste			Kansainvälisen osaamisen päällikkö	Elinvoimajohtaja, kehitysjohtaja

Tulos-yksikkö	Kustannuspaikka	Sisäinen tilaus / Tarkennus pr-r-osa	Hyväksyjä	Varahyväksyjä
Työllisyyspalvelut-vastuualue				
10101900	TP Työllisyyspalvelut			
	101019000	TP Työllisyyspalvelut	Työllisyyspalvelujohtaja	Palvelupäällikkö, kehityspäällikkö
		Työllisyyspalvelujohtajan tehtävään liittyvät laskut	Elinvoimajohtaja	Kehitysohjaaja
	101019001	TP Sisäiset projektit	Työllisyyspalvelujohtaja	Palvelupäällikkö, kehityspäällikkö
10101910	TP Kokelutoimisto			
	101019120	TP Yhteiset tukipalvelut	Työllisyyspalvelujohtaja	Palvelupäällikkö, kehityspäällikkö
	101019121	TP Nuorten palkkatukityöllistäminen	Palvelupäällikkö	Nuorisotoimenjohtaja
	101019122	TP Velvoitetöyöllistäminen	Työllisyyspalvelujohtaja	Palvelupäällikkö, kehityspäällikkö
	101019123	TP Palkkatukityöllistäminen	Työllisyyspalvelujohtaja	Palvelupäällikkö, kehityspäällikkö
	101019141	TP Kesätyöt	Työllisyyspalvelujohtaja	Palvelupäällikkö, kehityspäällikkö
	101019142	TP Kesätyösetelit	Työllisyyspalvelujohtaja	Palvelupäällikkö, kehityspäällikkö
	101019143	TP Lahti-lisät	Työllisyyspalvelujohtaja	Palvelupäällikkö, kehityspäällikkö
10101950	TP Asiakaspalvelut			
	101019500	TP Asiakaspalvelut	Työllisyyspalvelujohtaja	Palvelupäällikkö, kehityspäällikkö
	101019501	TP Työmarkkinatuen kuntaosuus	Työllisyyspalvelujohtaja	Palvelupäällikkö, kehityspäällikkö
	101019502	TP Yhteistyöprojektit	Työllisyyspalvelujohtaja	Palvelupäällikkö, kehityspäällikkö
	101019503	TP Alkupalvelut	Työllisyyspalvelujohtaja	Palvelupäällikkö, kehityspäällikkö
	101019521	TP Monialaiset palvelut	Työllisyyspalvelujohtaja	Palvelupäällikkö, kehityspäällikkö
	101019540	TP Nuorten palvelut	Työllisyyspalvelujohtaja	Palvelupäällikkö, kehityspäällikkö
	101019560	TP Aikuisten palvelut	Työllisyyspalvelujohtaja	Palvelupäällikkö, kehityspäällikkö
	101019580	TP Vieraskielisten palvelut	Työllisyyspalvelujohtaja	Palvelupäällikkö, kehityspäällikkö